LITH. BIBLIOG. SERVICE
606 HARVEY 6TH
DANVILLE, ILL.

KELEIVIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje..$4.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Represents over 75,000 Lithuanians in New England and about 1,000,000 in the United States
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 34 "Keleivio" Telefonas AN 8-3071 SOUTH BOSTON, MASS., RUGPIŪČIO (AUGUST) 22, 1956
Entered as Second Class Matter February 28, 905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879
Atskiro Numerio Kaina 10 Centų
51-IEJI METAI

Republikonų Partija Pradėjo Savo Konvenciją

Republikonų Partijos Konvencija pradeda Darbą; Nori Greit Viską Atlikti; Demokratai su Stevensonu ir Kefauveriu Rengiasi Gyvai Rinkimų Kovai; Nėra Tikrumo, Kas Gali Rinkimus Laimėti.

Šį pirmadienį San Francisco mieste prasidėjo republikonų partijos konvencija, kuri žada greičiau pasibaigti negu pereitą savaitę demokratų partijos konvencija.

Republikonai neturi varžytynių dėl kandidato į prezidento vietą. Generolo D. D. Eisenhowerio sutikimas statyti savo kanddatūrą antram terminui pašalino visas varžytynes ir partija vieningai nominuos prezidentą Eisenhowerį antram terminui.

Tokio tikrumo nėra dėl kandidato į viceprezidento vietą. Atrodo kad R. Nixon turi užtikrintą daugumą, bet tik pati konvencija parodys, kokio pasisekimo turėjo Harold Stasseno pastangos įpiršti konvencijai kitą kandidatą.

Republikonai, kaip ir demokratai turi nesutikimų dėl surašymo savo platformoj civilių teisių reikalo. Pietinių valstijų republikonai tuo klausimu yra tokio pat atgaleiviško nusistatymo, kaip ir pietinių valstijų demokratai.

Demokratų partija pereita penktadienį vakare baigė savo konvenciją ir išstatė kandidatais A. Stevensona ir E. Kefauverį. Demokratai norėjo duoti "pavyzdį" republikonams ir kandidatą į viceprezidentus rinko konvencijoj, kandidatas į prezidento vietą visai nesikišo į viceprezidento nominavimą, kas Amerikos partijų istorijoj yra labai retas atsitikimas nes paprastai viceprezidentą čia nominuoja konvencija kandidatui į prezidentus pasiūlius.

Demokratų partijoj kandidatūra į viceprezidentus be mažko nelaimėjo Massachusetts senatorius Kennedy, už kurį balsavo veik visos pietinės valstijos. Bet pagaliau laimėjo senatorius Estes Kefauver, kurio liberališkumas bado akis pietinių valstijų reakcininkams.

Demokratų partija nominavo savo kandidatu į prezidento vietą Adlai Stevensoną, kuris ir 1952 metais buvo partijos kandidatas ir pralaimėjo.

Tuoj po konvencijų abi partijos pradės rinkiminę kampaniją, kuri tęsis apie 10 savaičių ir žada būti labai gyva. Demokratų kandidatai ir visa partija nusistatė rinkimuose kritikuoti ne atskirus vyriausybės narius, kaip tai buvo daroma ligšiol, bet kritikuoti patį prezidentą, kuris už vyriausybės politiką yra atsakomingas. Demokratų kandidatas prieš keturius metus buvo skaitomas Trumano parinktu žmogumi, o prieš Trumaną republikonai buvo sukėlę visuomenėje nemažai nepasitenkinimo.

Šiais metais tas pats demokratų kandidatas buvo paskirtas konvencijos milžiniška balsų dauguma ne tik be Trumano laiminimo, bet prieš Trumano norą.

Rinkimų pranašai kol kas dar nesiima pranasauti, kas laimės šio rudens rinkimus, o rimtesnioji spauda mano, kad imtynės šiemet bus lygesnės dėl visos eilės priežasčių.

Rusai Atsakė Dėl Kalinamų Lakunų

Amerikos valdžia nesenai teiravosi Maskvos, ar rusai neturi savo vergų stovyklose Amerikos lakūnų, kurie 1950 metais buvo rusų sugauti Baltijos jūroje ir vėliau kitame lektuve Kamčatkoje.

Amerikos vyriausybė surankiojo žinias apie mūsų lakūnus rusų vergų stovyklose iš grįžusių vokiečių ir austrų karo belaisvių.

Pereitą savaitę Maskva atsiliepė į Amerikos notą ir sako, kad jokių amerikiečių belaisvių rusai neturi ir nieko apie tokius belaisvius nežino. Rusai sakosi reikalą patikrinę, o todėl mano, kad Amerika gavo klaidingų informacijų apie savo lakūnus.

Visai galimas daiktas, kad Maskvos diktatoriai per akis meluoja, bet kaip tą įrodyti?

Bolševikai Jau Siulo Savo 'Savanorius'

Iš Egipto praneša, kad Sovietų Rusijos ir kitų bolševikų valdomų šalių "jaunimas siūlosi savanoriais eit Egiptui į pagalbą, jei Anglija ir Prancūzija bandytų ginklais spręsti Sueco kanalo klausimą.

Bolševikiški "savanoriai" kadaise buvo pasirodę Ispanijos pilietiniame kare, kuriame ne tik rusų bolševikai, bet ir Hitleris su Musoliniu dalyvavo su savo "savanoriais". Korejos karo metu Kinijos komunistai išsitisas savo armijas pakrikštijo "savanoriais" ir metė į frontą. Apie tokius "savanorius", matomai, ir dabar galvoja.

Indijos Tautos Kelia Kruvinas Riaušes

Indijoj neramumai dėl tautinių valstybių sudarymo tęsiasi. Šiuo tarpu eina kova tarp gužerati kalbos ir maharaštrų kalbos žmonių dėl Bombejaus didmiesčio. Po labai kruvinų riaušių Bombejuj vyriausybė nutarė sudaryti didelę Bombejaus valstybę, kuri jungtų dviejų kalbų žmones. Gužerati kalbos žmonės toje valstybėje būtų mažumoje ir griežtai protestuoja prieš valdžios nutarimą.

Gužerati protestai reiškėsi riaušėmis, o dabar jie griebėsi pasyvaus pasipriešinimo, kokį kadaise jie vartojo prieš anglus. Sekmadienį rugpiūčio 19 d. Ahmadabad mieste buvo paskelbtas "tuščių gatvių" streikas, žmonės visai nesirodė gatvėse, dirbtuvės ir kautuvės buvo uždaros.

Kova dėl kalbinių valstybių Indijoj dar tęsis ilgai.

Riesell Užpuolikas Susektas Negyvas

Balandžio 5 d. nežinomas kriminalistas paleido į žurnalistą Victor Riesell sieros rūkšties butelį ir išplikė jam akis. Žurnalistas paliko aklas visam amžiui.

Policija dėjo pastangas piktadarį išaiškinti, bet iki šiol tas nepavyko padaryti.

Pereitą savaitę F. B. I. paskelbė, kad Riesell užpuolikas yra išaiškintas. Jis išaiškintas, bet negyvas, savo sėbrų nužudytas.

Liepos 28 d. New Yorko policija rado miesto rave nužudytą jauną žmogų ir tą pat dieną buvo atrasti dar du lavonai viename pavogtame automobilyje.

Policija greit išaiškino, kad atrastieji lavonai yra žinomų kriminalistų Abrahau Telvi, J. J. Rocerto ir R. M. Langone. Policijos tyrinėjimas parodė, kad užmuštieji kriminalistai buvo nariai vienos raketierių gengės, kuri specializavosi "duoklių" rankiojimu iš kai kurių New Yorko siuvyklų. Greit buvo suimti dar du tos gengės nariai ir paaiškėjo, kad iš tų kriminalistų tarpo išėjo sumanymas nutildyti žurnalistą Riesell, kad jis negalėtų liudyti teisme prieš tos kriminalistų gaujos narius ir neberašytų apie raketierių veiklą. Vienas iš rastų negyvų kriminalistų, A. Telvi, išaiškintas kaipo Riesell užpuolikas, vienas iš areštuotųjų kriminalistų A. Telvi po užpuolimo nugabeno net į Ohio valstiją.

Policija sako, kad ji tikisi greit išaiškinti ir vyriausius to kriminalo kaltininkus, kurie visą tą biaurų darbą sumanė ir už jį pinigus mokėjo.

DEMOKRATŲ KANDIDATAI

Demokratų partijos paskirtas kandidatas į prezidento vietą, Adlai E. Stevenson (dešinėje) su senatoriu Estes Kefauver, kuris paskirtas kandidatu į viceprezidento vietą. Kandidatai nutraukti dar prieš balsavimą.

Indija Pigiai Perka Amerikos Perteklius

Amerika ir Indija baigia susitarti dėl pardavimo Indijai daug Amerikos žemės ūkio perteklių. Indija gaus įvairių produktų už 400 milionų dolerių ir mokės už juos pasaulinės rinkos kainomis apie 300 milionų dolerių, bet mokės Indijos pinigais. Amerika dalį tų pinigų išleis Indijoj, o daugumą jų paskolą Indijai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Dėl tų sąlygų dar dereybos nėra baigtos.

Amerika norėtų, kad Indija skolą apmokėtų per 25 metus ir kad po trijų metų pradėtų už skolą mokėti nuošimčius. Indija nori skolą sumokėti per 40 metų ir dar derisi dėl nuošimčių atpiginimo.. Indija gautų daug kviečių, miltų, medvilnės, ryžių, ir kitokių produktų.

Amerika veda derybas ir su Brazilija dėl pardavimo jai žemės ūkio produktų už 100 milionų dolerių.

Apsukrus Vagys Riebi ir Bausmė

Illinois republiokonų vadas Orville E. Hodge, buvęs visai dar nesenai tos valstijos "auditoriu" pereitą savaitę nuteistas federaliniame teisme kalėti 20 metų už pavogimą iš valstijos iždo apie 800,000 dolerių. Teisme O. E. Hodge prisipažno, kad jis mėgsta iškiliai gyventi ir vogė pinigus į savo kišenę. Jis dar aiškino, kad jam jokio reikalo nebuvo vogti, nes jis esąs turtingas žmogus. Jis žadėjo padarytus nuostolius padengti ir, jeigu jis tą padarys, jam tereiks sėdėti kalėjime tik 10 metų.

O. Hodge dar bus teisiamas ir valstijos teisme, bet jo bausmė vargu bebus padidinta.

Jei ne laikraštininkų smalsumas ir spaudos laisvė, O. E. Hodge dabar būtų San Francisco mieste republikonų konvencijoj, į kurią jis buvo išrinktas delegatu.

Kipro Maištininkai Siulo Paliaubas

Kipro salos teroristai pereitą savaitę pasiūlė anglams "karo paliaubas", po kurių esą galima bus atnaujinti derybas dėl Kipro salos ateities.

Į teroristų siūlymą anglai atsiliepė, kad "paliaubas" turi pradėti tie, kurie pradėjo terorą. Kartu su tuo atsakymu anglai šiek tiek sušvelnino salos režimą, panaikino įvairius [illegible] gyventojams ir dovanojo mirties bausmę vienam nuteistam teroristui.

Laukiama, kad vėliau atsinaujins ir derybos tarp anglų ir vetinių graikų dėl būsimos salos konstitucijos.

Chruščiovas Norėtų Daugiau Anglių

Sovietų diktatorius Nikita Chruščiov pereitą savaitę pasakė griausmingą kalbą Ukrainos angliakasiams. Jis sakė, kad Donbaso angliakasiai nepagamina anglių kiek reikia, o delto visas "piatilietkos" planas gali skaudžiai nukentėti.

Chruščiovas pripažino, kad Ukrainos anglakasiai neturi žmoniškų butų, kad kasyklos negauna joms reikalingų mašinų, bet jis vistiek barė angliagasius, kodėl jie neiškasa daugiau anglių.

Chruščiovas sakė, kad kalti yra ir statybininkai, kurie eikvoja statybos medžiagą, bet nepastato darbininkams žmoniškų butų.

Ar kasyklų darbas po šito Chruščiovo griežto pamokslo pagerės, parodys ateitis, o šiuo tarpu rusai varo plačią propagandą, kad jauni žmonės iš visų Sovietijos kampų važiuotų dirbti į kasyklas.

VOKIETIJA UŽDARĖ KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Vakarinėj Vokietijoj teismo sprendimu komunistų partija paskelbta nelegali. Tik teismui pasisakius, policija tuoj padarė daug kratų tarp kompartijos vadų ir žada kelti jiems bylas už krašto išdavystę.

Sueco Konferencija Baigiasi Rezultatai Skysti

Sueco Kanalo Konferenecija Eina Prie Galo; Rusija ir Kelios Azijos Valstybės Remia Egiptą; Apie Penkioliką Valstybių Pritaria Kanalo Internacionalizacijai; Klausimas, Ką Toliau Daryti?

Jau antra savaitė Londone, Anglijoje, vyksta 22 valstybių konferencija Sueco kanalo klausimui spręsti.

Amerikos valstybės sekretorius John Foster Dulles išdėstė Vakarų valstybių planą, pagal kurį Sueco kanalas būtų skaitomas Egipto nuosavybe, bet jį tvarkytų tarptautinė komisija, kurioje ir Egiptas būtų atstovaujamas. Egiptui būtų užtikrinta didesnė dalis pajamų iš kanalo, negu dabar. Dabartiniai kanalo savininkai gautų atlyginimą už jų nusavintą turtą. Kanalo komisija būtų JT organizacijos priežiūroje, o įvairūs ginčai būtų sprendžiami trečiųjų teismo, kurį skirtu tarptautinis teismas.

Tam planui pritarė Anglija, Prancūzija ir įvairios kitos valstybės, bet jam pasipriešino, Sovietų Rusija, kurios ministeris Šepilov aiškiai užėmė poziciją už Egiptą. Rusija siūlė, kad vėliau būtų sušaukta kita konferencija, daug didesnė, kurioje dalyvautų bolševikiškos šalys ir arabų valstybės ir kurioj Egipto šalininkai galėtų turėti daugumą.

Balsavimo dar nebuvo, bet laukiama, kad maždaug 15 valstybių pasisakys už Vakarų planą ir gal 7 bus jam priešingos.

Bet čia nesibaigia Sueco kanalo painiava. Jei daugumas valstybių priims Vakarų planą, tai kas toliau daryti? Kaip priprašyti Egipto diktatorių, kad ir jis tą planą priimtų?

Plano vykdymo klausimu, atrodo, Egiptas laimės visu frontu, jis Londono konferencijos daugumos pasiūlymą atmes, o kadangi Amerika yra priešinga ginklų pavartojimui, tai ir Anglija pradeda abejoti dėl ginklų pavartojimo. Sovietų Rusija baido, kad iš ginklų pavartojimo gali kilti didelis karas ir duoda suprasti, kad ji ima arabus savo globon ir neduos jų "skriausti". Jei klausimas bus perkeltas į Jungtinių Tautų organizaciją, tai kalboms ten galo nebus ir rezultatai bus abejotini.

Rusai nesilėpdami deda pastangas Vakarų valstybių abejotiną vieningumą visai suardyti ir vėliausiom žiniomis, Sovietų Šepilovas stengiasi įpiršti Amerikai savo "kompromisą", kuris Sueco kanalo klausimo išsprendimą atidės ateičiai.

Stebėtojai pranašauja, kad Vakarų valstybių planas su įvairiais pakeitimais Egipto naudai bus priimtas, bet plano vykdymas bus paliktas bekabąs ore.

Poznanės Riaušių Teismas Bus Viešas

Lenkijos bolševikai vis atidėlioja Poznanės darbininkų teismą už birželio 28 d. sukeltas "laisvės ir duonos" riaušės. Varšuva sako, kad virš 300 darbininkų bus teisiami Poznanėje rugsėjo mėnesį. Lenkų bolševikai sako, kad teismas bus viešas ir Vakarų valstybės galės į tą teismą atsiųsti savo stebėtojus.

Anglijos darbininkų organizacijos reikalavo, kad lenkų valdžia leistų advokatams iš užsieenių ginti apkaltintus darbininkus, bet lenkai su tuo nesutiko, o tuo tarpu jie tardymais nori [illegible] iš darbininkų reikalingus "prisipažinimus", kaip tai pas bolševikus yra įprasta.

Ispanų Diktatorius Gulės Piramidoje

Ispanijos diktatorius generolas Franko baigia statyti sau didžiulį pomirtinį paminklą, kuris, sako, galės eiti lenktynių su Egipto faraonų piramidėmis.

Diktatoriaus Franko paminklas bus didžiulis, labai brangiai įruoštas vienuolynas, kuriame gyvens kokie tai vienuoliai, kurie dieną ir naktį melsis už diktatoriaus dūšią ir be to šalia to vienuolyno diktatorius įsakė pastatyti didžiulį kapą, kuriame bus palaidotas jo kūnas ir kai kurie kiti Ispanijos pilietinio karo kariai. Virš to brangaus kapo į viršų kyla milžiniškas marmurinis kryžius, kuris bus matomas iš labai toli ir net iš sostinės Madrido 32 mylių atstume. Generolo Franko kapas, ar moderniška piramidė, buvo statomas per 15 metų, kiek ji pinigų kainavo, pranešimai nesako. Kapas bus pašventintas š. m. lapkričio 20 d. ir tada lauks ateinant paties Franko su vienuoliais, kurie už jį melsis.

PREZIDENTAS VYKSTA Į REP. KONVENCIJĄ

Prezidentas D. D. Eisenhower šį antradienį vyksta į republikonų partijos konvenciją.

Prezidentas buvo planavęs vykti vėliau, bet po apsisvarstymo nutarė anksčiau ten būti.

Koks tarp jų skirtumas?

Demokratų partijos konvencija pereitą savaitę paskyrė savo stipriausius vadus kandidatais šio rudens rinkimuose. Adlai E. Stevenson ir populiarus Estes Kefauver neabejojamai sugebės sukelti į kojas ir įžiebti entuziazmo demokratų partijos šalininkuose ir "nepriklausomuose" rinkikuose, kurie apsisprendžia paskutinę valandą pagal ūpą ir savo interesus.

Šią savaitę republikonų partija išstato savo kandidatus ir nėra abejonės, kad populiarus generolas Eisenhoweris ir, rodos, tas pats viceprezidentas Nixon bus partijos kandidatai. Republikonai sakosi esą tikri, kad jie ir šiais metais, kaip prieš keturius metus, praves savo kandidatus.

Eiliniam žmogui nelengva susivokti konvencijų sukeltame triukšme, kuo dvi didžiosios Amerikos partijos skiriasi viena nuo antros.

Daug kas yra bandęs atsakyti į klausimą dėl tų dviejų partijų skirtumo, bet juo daugiau aiškinimų girdi, juo mažiau skirtumų bepajėgi įžiūrėti. Tie skirtumai nėra tokie dideli, kaip skirtumai pačių tų partijų viduje. Vidujiniai skirtumai abiejose partijose yra aiškūs ir metasi į akis.

Bet visvien būtų perdėjimas sakyti, kad didžiųjų Amerikos partijų niekas neskiria, kad jos ir viena ir kita yra tos pačios vyraujančios sistemos gynėjos , arba to paties medalio dvi pusės.

Štai, demokratų partijos konvencijoj vienas kalbėtojas po kito kėlė tokius republikonų "griekus":

1. Nesirūpinimas išlaikyti vienos šeimos apdirbamas farmas; 2. Nenoras palaikyti smulkius biznierius, kurių prie republikonų daug daugiau bankrutuoja, negu valdant demokratams; 3. Nebojimas organizuotų darbininkų teisių, ar bent bandymas suvaržyti unijų veiklą; 4. Padidinimas nuošimčių naštos skolintojams ir visiems piliečiams, kurie turi mokėti daug didesnius nuošimčius už valstybės skolas; 5. Bandymas perleisti bendrąją šalies nuosavybę, kaip tai valstybines girias ir ganyklas į privačias rankas; 6. Rėmimas privačių elektros gamybos kompanijų ir pastangos likviduoti viešąją elektros gamybą.

Tuose kaltinimuose ir pažaduose minėtais klausimais vesti kitoką politiką neabejojamai kyšo nemažas skirtumas tarp didžiųjų partijų ir reiktų būti aklam jo nematyti.

Konvencijose klausytojai yra maitinami rinkimine propaganda, bet ir propagandoj ne viskas yra išmislas. Pavyzdžiui, demokratai kelia kaltinimą prieš republikonus, kad jie krašto gynimo politikoj daugiau dėmesio kreipia į išlygintą biudžetą, negu į galimą pavojų iš bolševikiško pasaulio. Mažinimas ginkluotų pajėgų ir atsidėjimas atominiais ginklais gali privesti prie to, kad Amerika turės pasirinkti, ar mestis į atominį karą dėl bolševizmo dalinų ir tolimų laimėjimų kur nors pasaulio pakraštyje, arba nusileisti ir duoti bolševizmui progos plėsti pasaulyje savo įtaką, iki Amerika paliks izoliuota ir be sąjungininkų.

Kaip ginklavimosi, taip ir užsienių politika demokratų konvencijoj susilaukė nemažai kritikos ir būtų netiesa sakyti, kad visa ta kritika buvo be pagrindo. Nuo Indokinijos iki Suèco, per tuščių šypsenų Ženevą, Amerikos užsienių politika negali pasigirti jokiais laimėjimais, o įsileidimas Maskvos į Viduriniuosius Rytus yra aiškus Amerikos ir viso Vakarų pasaulio pralaimėjimas. Girtis tikrai nėra kuo.

Republikonai šią savaitę išveda į rinkiminės kovos lauką savo galingus sąjungininkus — taiką ir gerbūvį. Darbai eina gerai, karo nėra, biudžetas išlygintas, visi patenkinti, tai kodėl nepalikti "tą pačią valdybą" dar keturiems metams? Lapkričio pradžia duos atsakymą, ar žmonės jau nori permainų, ar viskas liks, kaip dabar yra, bent iki artimiausios depresijos liks, kaip yra.

DEMOKRATŲ KONVENCIJOS VAIZDELIS

Oklahomos delegacija demokratų konvencijoj buvo visą laiką ištikima New Yorko gubernatoriui Harrimanui. Vaizdelyje matosi nesėkmingas kandidatas Harrimanas Oklahomos delegacijos tarpe.

Treti metai streikuoja

Sheboygan, Wis., yra Kohler's kompanija, kuri išdirba virtuvėms įrengti reikmenis: sinkas, vaštupius, išeituvėms sėdynes ir visokiausius reikmenis trobesiams. Samdo virš 2,600 darbininkų. Uždarbiai žemi, darbo sąlygos nepakenčiamos. Darbininkai susitarė streikuoti, kad pagerintų savo buitį. Streikan išėjo balandžio 5 d., 1954 metais ir stovi kovos lauke ligi šiai dienai. Kompanija pasimojo streiką sutriuškinti, darbininkai pasiryžo nepasiduoti. Dažnai įvyksta aštrių susikirtimų ir kuomi tas viskas užsibaigs, nėra žinios.

Kohler's dirbtuvės savininkas, (darbininkai jį vadina rūdžiu), Herbert V. Kohler, sako, kad jau įvykę virš 800 kruvinų susirėmimų. Pradžioj tie susirėmimai įvykdavo prie fabriko vartų pikietininkų linijose, dabar pikietų linijos ramios, nes kompanija išgavo prieš streikierius draudimą (indžionkšiną), tai tie susirėmimai persimetė kitur, daugiausia būna užatakuoti streiklaužių namai ir todėl dabar daugumas streiklaužių gyvena, kur dirba fabrike, lyg kriminalistai kalėjime.

Darbininkams išbūti virš dviejų metų kovos lauke dėl kąsnio duonos ir žmoniškesnių darbo sąlygų, tai visai nepaprastas dalykas. Darbininkų judėjimo istorijoj yra užrekorduota daug streikų ir kruvinų susirėmimų, bet tokio ilgo, pikto ir aktingo streiko, kaip dabar eina Sheboygane, labai reta ir negalėčiau nurodyti nė vieno tokio pavyzdžio. Darbininkai organizuoti, priklauso automobilių pramonės unijai—U. A. W., kuriai sumaniai vadovauja Walter Reuther. Unijai šitas streikas jau kainavo virš 10 milionų dolerių ir jeigu kam neaišku buvo, kur eina unijistų narinės duoklės, tai dabar temato.

Aišku, viena automobilių unija negalėtų atsilaikyti šitokioj kovoj, kitos unijos, kiek galėdamos, streiką remia. Kompanija irgi gauna paramos iš kitų fabrikantų—National Chamber of Commerce ją remia. Tad šitokis streikas jau nebėra lokalinis dalykas, jau nevien Sheboygano darbininkų reikalas, bet visos šalies ir visų organizuotų darbininkų reikalas.

Kompanija giriasi, kad turi ikvalius darbininkų (streiklaužių), produkcija normali ir biznis eina, kaip ėjęs po senovei. Pikietininkai gi tvirtina, kad kompanijo meluoja—ji turi daug skebų, bet tie skebai nė per pusę tiek nepagamina, kiek pagamindavo unijistai, nes pagamintų prekių nė pusės tiek neišleidžiama, kiek jų išleisdavo prieš streiką.

Kas kiek turi supratimo apie streikus, tas gerai žino, kiek kompanijai kainuoja streiklaužius penėti ir migdyti fabrike. O kurie pasiilgsta savo šeimos ir gale savaitės nori vykti namo, tai padaužų ir policijos apsaugoj jie pasiekia namus. Bet ramumo jie ten neturi, nes šeštadienio ir sekmadienio naktį pasitaiko, kad juos kas nors pavaišina plytomis per langus ir dažnai pasitaiko taip, kad daugiau streiklaužiauti tokiam praeina noras. Mes žinome iš patyrimo, kad streiklaužis paguodos neturi pas kaimynus, nei pas daktarą, neigi pas teisėją ir kunigas tokiam šiais laikais jau neduoda išrišimo. Sako, eik stačiai į peklą . . .

Gerai išvystė boikotą

Kompanija, prisisamdžiusi padaužų gaujas, atremia pikietininkų spaudimą, bet jie nieko negali padaryti prieš paskutinį darbininkų kovos būdą—gerai išvystytą boikotą. Darbininkų unijoms susivienijus į vieną AFL-CIO unijų sąjungą, visoj šaly bendrai yra apie 77,000 unijų vienetų ar skyrių. Streikieriai atsišaukė į visus tuos skyrius, kad jiems padėtų streiką laimėti. Atsiliepimas yra gausus ir džiuginantis.

Nevien unijistai atsisako imti į rankas Kohler kompanijos išdirbinius, ypač statybos pramonėje, kuri daugiausia tų išdirbinių suvartoja, bet unijistai daro įtakos ir į savo kontraktorius, kad jie visai nepirktų streiklaužių pagamintų protų, nes kitaip gali būti bereikalingų nesusipratimų ir kontraktoriai glaudžiai kooperuoja. Būdinga dar tas, kad jau daug miestų aldermonų pasisakė už paramą streikuojantiems.

Waterbury aldermonų rezoliucija

Waterbury, Conn., biržėlio mėnesį, miesto aldermonai (miesto tarybos nariai), priėmė sekamą rezoliuciją:

"Kadangi Kohler's kompanijos, Sheboygan, Wis., darbininkai streikuoja jau trečius metus,

"Kadanki Kohler's kompanija atsisako su darbininkais tartis ir

"Kadangi kompanija atsisako pavesti savo ginčą bešalei tarybai išspręsti arbitracijos keliu, tai tebūna nutarta, kad—

"Waterburio miesto aldermonų taryba rekomenduoja visiems savo kontraktoriams, kurie turi miesto projektuotus darbus, kad jie vengtų naudoti Kohler kompanijos produktus, — kol streikas bus baigtas".

Massachusetts valstijos seimelis priėmė panašią rezoliuciją ir visoj valstijoj visiems kontraktoriams patarė nenaudoti Kohler kompanijos išdirbinių.

Bostono didmiestis pats pirmutinis priėmė savo valstijos seimelio patarimą ir jau **įsakė** miesto statybos kontraktoriams n e v a r t o t i streiklaužių pagamintų produktų.

Ansonia, Conn., miesto taryba įsakė savo kontraktoriams mesti į šalį visus Kohler "skebų" produktus ir kurie to nepaklausys,—jie niekad daugiau negaus miesto darbų.

Wisconsin valstijoj, Milwaukee apskrityj (county) taryba 12 balsų prieš 9 atmetė rezoliuciją apie pagalbą streikieriams, bet to apskričio unijistai sako, kad tie apskričio tarybos nariai užsimovė sau virvę ant kaklo—sekamais rinki-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Kas Savaitė

Dabar republikonai

Pereitą savaitę demokratai turėjo savo partijos nacionalę konvenciją Chicagoje. Stevensono šalininkai nugalėjo Harriman šalininkus. Konvencija priėmė didžiumos raportą.

Šią savaitę republikonai turi savo nacionalę konvenciją San Francisco mieste. Kadangi demokratai stipriai "akėjo" republikonus, pastarieji tą patį daro demokratams.

Civilių laisvių klausimu demokratai turėjo nemažai ginčų. Republikonai sako, kad tuo klausimu pas juos ginčų nebus. Bet kaip bus su viceprezidentu? Stasenas prieš Nixoną.

Radijas ir ypač televizija šių konvencijų metu valdina stambų valdmenį. Politikieriai ir norėdami pabėgti nuo visuomenės akių, negali to padaryti. Matai, kaip jie manevruoja, televizijos aparatas seka juos ne tik svetainėje, bet ir toli už jos sienų.

Viskas rodo, kad ši rinkimų kampanija bus labai įžuli. Kokių pasėkų ji duos, parodys lapkričio šeštoji.

•

Anksti pirkti ūkį?

Chicagos komunistų "Vilnyje" tilpo laiškas iš Lietuvos. Laiško autorė skundžiasi savo bėdomis ir dėkoja broliui už dovanas. Ji sako:

"... Dar kartą dėkui už taip gražias ir brangias dovanas... viskas mums tinka. O batai tai ir sūnui tinka ir žentui"...

Vadinasi, du komunistų rojaus vergai varžosi už vienus batus — kodėl? Aišku kodėl? — abu basi! Bet tai ne viskas. Skaitykite:

"Kaip tu rašai, kad norėtum pirkti ūkį, tai tą minti išmesk visai iš galvos, būk savo namuose... Pijušas Grybų jau nusipirko ūkį, o tau tas ūkis nusipirkti dar anksti."

Koks atsakymas čia prašosi? Ar ne toks, kad Pijuso "ūkis" yra kur nors po žeme, kapinėse? Sesers pasakymas, kad "Tau **tas ūkis** nuspirkt dar anksti," labai daug pasako. Laiško siuntėjas galėjo to nesuprasti. Bet pasirodo, kad ir "Vilnies" redaktoriai nesuprato,— jų protas nusikraustęs už lenkiško žargono, kuris buvo žinomas kaip "razumas".

Prūseikos ir Andriuliai laimingi, kad gyvena Amerikoj. Komunistų rojuje tokius stato prie sienos!

•

"Munšainas" ir doleris

Prohibicija seniai atšaukta; turime likierių krautuves, tavernus ir kitas užeigas, kur yra parduodami svaigieji gėrimai. Bet greta jų dar turim ir platų "munšaino'" verslą, kuris sudaro milžinišką sumą — biloną dolerių kasmet!

Svaigieji gėrimai yra apdėti dideliais mokesčiais. Raketieriai, d a r a n t i e j i "munšainą", gauna pasakiško uždarbio. Skaitoma, kad iš 700 dol. vertės cukraus jie pasigamina už $ 30,000 vertės "mūnšaino!" Skaičiuokite patys, kiek nuošimčių jie uždirba.

"Mūnšaineriai" daro visoki štofą, nuo brangiausio iki pigiausio. Jie renka tuščias Old Taylor, Old Grand Dad ir kitas bonkas. Pripildo jas savo gaminiais ir parduoda kaip pirmos rūšies produktą. Be to, jie turi falšyvų "lebelių" ir valdžios štampių, kurias gali pastebėti tik ekspertas.

Apskaičiuojama, kad Jungtinėse Valstybėse yra iki 20,000 slaptų "mūnšaino" bravorų, didelių ir mažų, kurie paleidžia rinkon daugiau 70,000,000 galionų cukrinio nuodo.

Valdžios agentai tuos "mūnšainierius" gaudo ir baudžia. Bet visus pagauti neįmanoma. Vienus pagauna, atsiranda kiti. "Mūnšainas" ieško dolerio, doleris ieško "munšaino" — business as usual.

•

Toks Babelio bokštas

Komunistai stato naują Babelio bokštą. Bet jie turi lygiai tiek pasisekimo, kiek jo turėjo legendariniai Babelio bokšto statytojai. Sakoma, kad pastarųjų kalbą sumaišęs "pats sutvėrėjas", kad jie nesusikalbėtų ir dangaus nepasiektų.

Su komunistais kitas reikalas. Jų kalbą sumaišė stalinizmo kultas. Nors pats Stalinas senokai jau miręs, bet jo garbintojų dar nestinga. Štai jum pavyzdėlis, kaip nesusikalba lietuviai komunistai. Kada "Vilnies" Šilėnas-Prūseika sako "da", tai "Laisvės" Dominas Šolomskas sako "niet." Pirmasis žiūri į rytus ir garbina Chruščiovo "kolektyvinę vadovybę, o antrasis demonstratyviai sukasi į vakarus ir laukia, kad ten užtekėtų nauja Stalino saulė.

Brooklyno "Laisvėje" to bolševikiško mutinio yra daugiausia. Skaitai jį ir galvoji: buvo žmonės ir buvo vilties, kad jie nors šio-to pramoks; ir liko šliužiai, kurie pypsi patys nesuprasdami ką ir dėl ko.

Ką dievai myli, tam kryželį duoda ir — atima protelį!

•

Dabar Nehru kariauja

Į vieną Indijos provinciją Assam buvo pasiųsta visa divizija indusų kariuomenės, en, Naga kalnų srityje, eina karas. Jau nuo 1950 metų, kada Indija atgavo laisvę, ji bandė susitarti su Nehru dėl autonomijos, bet nepajėgė susitarti. Dabar eina karas.

Nehru bando paraduoti kaip žmonių ir tautų laisvės šalininkas. Bet Assamo provincijoj ir Kašmire jis nepaiso žmonių valios.

Nehru smerkia Angliją, smerkia Prancūziją. Jis smerkia ir Ameriką kaip imperialistinę šalį, bet visi žino, kad Amerika davė laisvę Kubai, davė ją ir Filipinams. Ji nėra okupavus jokios kitos valstybės. O Rusijos komunistiški satrapai turi pavergę Pabaltiją, Balkanus; jie suskaldė Vokietiją ir — jie geri.

Žmonėms, kurie vieną sako ir kitą daro, lietuvis turi būdingą patarlę — nė Dievui garbė, nė velniui pagaikštis...

St. Srazdas.

Apžvalga

PLECHAVIČIAUS SKRINGAS KYBARTUOSE

Lietuvių fašistų "L. Lietuva" Nr. 24 plačiai aprašo ramovėnų (lietuvių karių ar teisingiau, ekskarių) suvažiavimą Chicagoj, kuris ten įvyko Dainų šventės metu. Suvažiavimas baigėsi vaišėmis, vaišės išgėrimu ir drąsiomis kalboms. Mažai betrūko ir ramovėnai būtų visus Lietuvos priešus kepurėmis užmėtę, tokie jie buvo narsūs pabėgę 5000 mylių nuo Lietuvos priešu.

Narsiausias iš visu, kaip visuomet užfrontės liežuviniuose karuose, pasirodė užfrontės didvyris Plechačius, kai kieno vadinamas dinamas generolas Kybartuose jau stato užtvaras, kad nė vienas Lozoraičio "teršėjas" nepatektų į Lietuvą reperėję plechavičinio skriningo ar, tumiškai sakant, nuodugnaus išklusinėjimo.

Ne taip senai jėzuitas Bružikas megdavo grasinti, kad jis ir kiti jezuitai ir dar kokie tai venuoliai neleis grįžti į Lietuvą tiems žmonėms, kurie nėra ištikimi bažnyčiai, ar teisingiau nepatinka kunigams.

Nežinia ar Plechavičius, susitarės su jėzuitais, ar tik vieno Lozoraičio laiminamas, darys savo skriningus Kybartuose. Bet taip ar kitaip, tas jėzuitų ir plechavičinių pusgalvių plepėjimas rodo, kad lietuviškos politinės emigracijos eilėse yra "narsių" begėdžių, kurie visai atvirai grasina kitiems lietuviams atsiskaityti su jais Kybartuose.

Į tokius grasinimus galima ranka numoti, kaip į nerimtų bloznų girtus sapaliojimus, bet kartu nedera užmiršti, kad lietuvių tarpe turime fašistų, kurie lietuvišką "broliškumą" yra gatavi savo kumsčiais ir revolveriais įrodinėti. Tokie chuliganai, jei jie kada pasigautų valdžią Lietuvoje, neabejojamai bandytų krauju ir bizūnais atsikersyti tautai už jų dabar patiriamus nemalonumus emigracijoj. Kad dabar visi tokie politinio chuliganizmo atstovai susispietė aplink Lozoraitį, rodo kur link "šefas" linktų, jei jis galėtų savo ragus ir nagus atvirai parodyti.

ir generolu. Jis, pagal fašistų laikraštį, ką tai "nagrinėjo" ir priėjo tokios išvados:

"Gen. P. Plechavičius, nuodugniai išnagrinėjęs dabartinę P. L. Bendruomenėje esamą padėtį, baigė savo kalbą šiais žodžiais: 'Pilnai sutinku ir remiu Pulgio Andriušio žodžius, kad visiems dėl partijų interesų lietuvių tautos teršėjams ir vienybės ardytojams reikės susidurti su skriningu Kybartuose'".

Kas drįsta abejoti, kad p. Plechavičius yra narsus vyras. Nuo Chicagos iki Kybartų yra mažiausiai penki tūkstančiai mylių, o vatai padaužų ir policijos apsaugoj jie pasiekia namus. Bet ramumo jie ten neturi, nes šeštadienio ir sekmadienio naktį pasitaiko, kad juos kas nors pavaišina plytomis per langus ir dažnai pasitaiko taip, kad daugiau streiklaužiauti tokiam praeina noras. Mes žinome iš patyrimo, kad streiklaužis paguodos neturi pas kaimynus, nei pas daktarą, neigi pas teisėją ir kunigas tokiam šiais laikais jau neduoda išrišimo. Sako, eik stačiai į peklą . . .

Gerai išvystė boikotą

Kompanija, prisisamdžiusi padaužų gaujas, atremia pikietininkų spaudimą, bet jie nieko negali padaryti prieš paskutinį darbininkų kovos būdą—gerai išvystytą boikotą. Darbininkų unijoms susivienijus į vieną AFL-CIO unijų sąjungą, visoj šaly bendrai yra apie 77,000 unijų vienetų ar skyrių. Streikieriai atsišaukė į visus tuos skyrius, kad jiems padėtų streiką laimėti. Atsiliepimas yra gausus ir džiuginantis.

Nevien unijistai atsisako imti į rankas Kohler kompanijos išdirbinius, ypač statybos pramonėje, kuri daugiausia tų išdirbinių suvartoja, bet unijistai daro įtakos ir į savo kontraktorius, kad jie visai nepirktų streiklaužių pagamintų protų, nes kitaip gali būti bereikalingų nesusipratimų ir kontraktoriai glaudžiai kooperuoja. Būdinga dar tas, kad jau daug miestų aldermonų pasisakė už paramą streikuojantiems.

Waterbury aldermonų rezoliucija

Waterbury, Conn., biržėlio mėnesį, miesto aldermonai (miesto tarybos nariai), priėmė sekamą rezoliuciją:

"Kadangi Kohler's kompanijos, Sheboygan, Wis., darbininkai streikuoja jau trečius metus,

"Kadanki Kohler's kompanija atsisako su darbininkais tartis ir

"Kadangi kompanija atsisako pavesti savo ginčą bešalei tarybai išspręsti arbitracijos keliu, tai tebūna nutarta, kad—

"Waterburio miesto aldermonų taryba rekomenduoja visiems savo kontraktoriams, kurie turi miesto projektuotus darbus, kad jie vengtų naudoti Kohler kompanijos produktus, — kol streikas bus baigtas".

Massachusetts valstijos seimelis priėmė panašią rezoliuciją ir visoj valstijoj visiems kontraktoriams patarė nenaudoti Kohler kompanijos išdirbinių.

Bostono didmiestis pats pirmutinis priėmė savo valstijos seimelio patarimą ir jau **įsakė** miesto statybos kontraktoriams n e v a r t o t i streiklaužių pagamintų produktų.

Ansonia, Conn., miesto taryba įsakė savo kontraktoriams mesti į šalį visus Kohler "skebų" produktus ir kurie to nepaklausys,—jie niekad daugiau negaus miesto darbų.

Wisconsin valstijoj, Milwaukee apskrityj (county) taryba 12 balsų prieš 9 atmetė rezoliuciją apie pagalbą streikieriams, bet to apskričio unijistai sako, kad tie apskričio tarybos nariai užsimovė sau virvę ant kaklo—sekamais rinki-

(Nukelta į 7-tą psl.)

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRAŠO

Kas naujo New Yorke

Apie viską po truputį

New York bus tas miestas, kurį ir lietuviai bus daugiausia matę. Juk neabejotina, kad jų daugumas, perplaukę vandenyną, čia įžengė į Amerikos žemyną, čia daugelis pradžioje sustojo ir vėliau iš čia jau toliau žygiavo. Taip buvo seniau, taip yra ir dabar. Ir po paskutiniojo karo daugumas naujųjų ateivių į krantą išlipo New Yorke, čia ir dabar dar atveža paskutinius laiminguosius, kuriems pavyksta atvykti.

Daugelis New Yorke esame buvę, daugelis jame gyvename, bet mažai kas gerai tą milžiną pažinę.

Bet ir pažinti New Yorką nėra toks lengvas reikalas. Juk tai didžiausias pasaulyje miestas, kuriame gyvena daugiau ne 8 milionai gyventojų.

Jei į jį būtume suvežę visus nepriklausomos Lietuvos gyventojus, tebūtume užpildę tik ketvirtąją jo dalį.

Pasaulyje tik senis Londonas savo didumu varžosi su New Yorku, bet katras jų tikrai didesnis, į tą nė geri informacijos šaltiniai neduoda aiškaus atsakymo.

New Yorko plotas 359 kvadratinių mylių, taigi beveik trečdalis Rhode Island valstybės.

New Yorkas lyg Babelio bokštas: ten gyvena gal 75 ar daugiau tautų žmonės. Jame italų daugiau kaip Romoje, airių daugiau kaip Airijos sostinėj Dubline, žydų daugiau negu visame Izraelyje.

Įdomu pažymėti, kad apie 80% niujorkiečių yra patys ateiviai arba ateivių vaikai.

Europiečio mastu matuojant New Yorkas yra jaunas miestas, jis įkurtas olandų pačioj septyniolikto-jo amžiaus pradžioje. Taigi jis dar tik po kelerių dešimtų metų teminės savo 400 metų sukaktį. Tačiau Amerikoje jis jau senas miestas.

1653 metais Manhattane tebuvo 120 namų su 1060 gyventojų, o šiandien New Yorke jau yra 765,000 namų. Nieko nuostabaus, kai šiandien girdime pasakojant, kad anuomet visa Manhattan sala, dabartinio New Yorko širdis, buvo iš indėnų nupirkta už saugas, karoliukus ir kitus blizgučius, kurių vertė buvusi $24.

Dar už niekus, galima sakyti, buvo nupirktas daug vėliau ir šiandieninis Centralinis parkas, kurio plotas 840 akrų. Prieš 100 metų (1850 metais) tai buvo tuščias laukas, kurį miestas nupirko už 5 su puse milionų dolerių. Ir kaip gerai padarė! Juk šiandien tas parkas, tai Manhattan "plaučiai". Skaičiuojama, kad per metus jame trumpiau ar ilgiau pabūti ir tyresniu oru pakvėpuoti ateina apie 20 milionų žmonių. Jo įrengimas tęsėsi ilgus metus, nes reikėjo išsprogdinti uolas, užpilti gilias duobes, iškasti prūdus, išvežti daugybę žemės ir atlikti kitų darbų. Visa tas turėjo būti atlikta rankomis, arklių vežimais, be naujoviškų mašinų.

New Yorko centras ir šiandien pasilieka Manhattan sala, kurią supa jūra, Hudson, East ir Harlem upės. Jame gyvena apie 2 milionu žmonių. Jame garsioji Wall gatvė, pasaulio finansų centras. Jame ir didžiosios prekybos ir pramonės įstaigos, dangoraižiai, kurių tiek daug niekur pasaulyje nėra. Pietinėj Manhattan dalyje, galima sakyti, nėra nė vieno gyvenamo buto, šventomis dienomis ar įstaigose darbui pasibaigus, ten nesutiksi einančio žmogaus, nes ten vien įstaigos ir įmonės.

Jame ir aukščiausias pasauly Empire Building 1250 pėdų aukščio, čia ir Rockefeller centras, arba Radio City, kuris užima net 12 akrų. Čia ir Jungtinių tautų nauji savotiškai puošnūs rūmai, bet kurie man iš tolo atrodo kaip žydų kapinių paminklas.

Čia ir garsioji Times aikštė su daug muvių, čia ir didžiausios g e l e žinkelių stotys, čia ir Federal Hall, kuriame buvo įvesdintas į pareigas ir pirmasis Amerikos prezidentas Washingtonas. Ag, nesuminėsi to milžino miesto smegenų visus saitus, kurie iš jo eina ir sieja ne tik visą miestą, bet siekia ir daug toliau.

Administraciniu požiūriu New Yorkas padalintas į dalis (boroughs): Manhattan, Queens (jame 2 milžiniški aerodromai, iš kurių lėktuvai pakyla ar nusileidžia kas minutę), Bronx (jame garsus zoolognis sodas), Brooklyn (jame gyvena nemažai lietuvių), Staten Island arba Richmond.

New Yorke viskas milžiniška. Jo uostas didžiausias pasaulyje, į kurį beveik kas pusvalandį įplaukia ar išplaukia vandenyno laivas, jo požeminio geležinkelio ir autobusų linijų ilgis yra 800 mylių, jo vienoje salelėje, 2 mylių atstume nuo Manhattan, esanti garsioji Laisvės statula (moterškė iškėlusi žibintą) sveikina kiekvieną čia atvykstantį keleivį. Ji virš vandens iškyla 305 pėdas. Jos dydį galima įsivaizduoti žinant, kad jos galvoje sutelpa 30-40 žmonių, o jos nosis yra beveik penkių pėdų ilgio.

*

Reikšmingas New Yorkas ir šio krašto lietuviams. Lietuvių kolonija čia sena. Kiek šiandien čia lietuvių gyvena, niekas tikrai nežino, bet skaičiuojama, kad jų čia bus apie 35,000. Seniau jų daugiausia spietėsi Brooklyne, bet šiandien jie gyvena labiau pasisklaidę, nors jų visuomeninių įstaigų dauguma tebėra Brooklyne, toje trijų milionų, taigi didžiausioj, New Yorko dalyje.

New Yorke esama nemažai lietuvių profesionalų, įvairios rūšies verslininkų. Netrūksta čia ir visokių visuomeninių susibūrimų—savarankių draugijų ir kitur esančių centrų skyrių.

Čia dabar spiečiasi mūsų politinių veiksnių centrai. Čia yra Vliko prezidiumo būveinė; čia Lietuvos socialdemokratų užsienio delegatūra; čia Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos, Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos ir nuo jos atskilusių frontininkų centrai; čia Lietuvos laisvės komitetas; čia ir pavergtųjų tautų sambūris, kuriame veikliai dalvauja ir lietuviai čia ir mūsų bimbininkų lizdas.

New Yorke ir Balfo ir Susivienijimo lietuvių Amerikoje vyriausios vadovybės. Čia ir generalinis Lietuvos konsulatas.

Čia eina "Vienybė", SLA organas "Tėvynė", bolševikų "Laisvė" ir "Šviesa". Čia nuo 1932 iki 1943 metų ėjo nuo komunistų atskilusių leistoji "Naujoji Gadynė", kuri ypač smarkiai pliekė komunistus. Po paskutiniojo pasaulinio karo čia išaugo katalikiškos spaudos centras su "Darbininku", "Ateitimi", Aidais", "Tėvynės Sargu", "Į Laisvę".

Čia dar eina Lietuvos laisvės komiteto leidžiamas žurnalas "Lietuva", karių reikalams skiriamas "Karys" ir paskutiniuoju metu čia ne tik redaguojamas, bet ir spausdinamas "Darbas". Jį leidžia Lietuvių darbininkų draugija, kurios centras šiuo metu yra Bostone, bet New Yorke pavyzdingai veikia jos skyrius.

New Yorke yra buvę bent keli reikšmingi didesnieji lietuvių suvažiavimai. Čia 1914 metais įvyko antrasis Amerikos lietuvių seimas, čia 1919 m. buvo reik pastumti nuo upės vieną mylią, ir todėl reik perkelti 135 gyvenamus namus.

NAUJAUSIEJI AVIACIJOS IŠRADIMAI

Viršuj matosi anglų padirbta "vedama bomba" (guided missile), kuri lekia virš pusantro tūkstančio mylių greitumu per valandą. Kai bomba įsibėgėja, ji numeta 4 raketinius prietaisus, kurie duoda jai pirmąjį greitį. Apačioje matosi nepaprastas helikopteris, kuris gali skristi kaip lėktuvas iki 200 mylių per valandą. Toks helikoperis-lėktuvas išbandytas Amerikoje.

seimas čia buvo 1949 metais. 1958 metais čia numatoma sukviesti ir viso pasaulio lietuvių seimą.

Naujas Ateivis

Išvyko A. Deveniene

Vliko vykdomosios tarybos pirmininkė A. Deveniene rugpiūčio 10 d. išskrido į Europą, į savo tarnybos vietą. Ji iš Europos buvo atvykusi birželio 19 d. dalyvauti Vliko posėdžiuose ir kitais svarbiais reikalais.

Išvyko ir "šefas"

Rugpiūčio 11 d. laivu išvyko atgal į Italiją ir "šefas" S. Lozoraitis su savo ponia. Juos čia buvo pasikvietę "vadizmo" išsiilgę ir be "vado" negalintieji gyventi lietuviai.

Perkelia miestą

Kanadoj šv. Lauryno upės kelių tvarkant daug vietovių tenka n u k e l t i. Toks likimas ištiko ir Iroquois miestelį, kuriame gyvena apie 2000 žmonių. Jį

Šių dienų technikai tai nėra sunkus reikalas. Naujoviškos mašinos perkelia namą per vieną dieną. Kai kurios šeimos neapleidžia namų net perkėlimo metu, bet daugumos vyrai rytą metą išeina į darbą, vaikai į mokyklą. Apie pietus arpo pietų namas jau stovi naujoj vietoj ant naujų pamatų, darbininkai prijungia šviesą, vandenį, kanalizaciją, šeimininkė ateina, valo dulkes, tvarkosi, verda pietus ir laukia grįžtančio vyro ir vaikų naujoje vietoje..

Žinoma, pasiruošimai tokiam perkėlimui reikalinga buvo padaryti iš anksto.

KANADA KVIEČIA

Kaip jau esame rašę, Windsore, prie Detroito, rugsėjo 1-3 dienomos bus Ketvirtoji Kanados lietuvių šventė. Jos programoj koncertas, dailės paroda, sporot varžybos ir kt.

Kanadiečiai šiemet tikisi daug lietuvių susilaukti ir iš J. Amerikos Valstybių. Gera būtų, kad jie nebūtų apvilti.

Kas girdėt Chicagoje

Liepos 19 d. netikėtai širdies smūgio ištiktas mirė buvęs Lietuvoje ilgametis Kauno apygardos teismo teisėjas ir to teismo skyriaus pirmininkas Steponas VAZBYS.

Velionis nuo pat nepriklausomybės pradžios dirbo kūrybinį kraštotvarkos darbą teisradystės srityje, laikinoje sostinėje—Kaune.

Velionis gimė Rusijoje, Petrapilyj, 1893 m. rugpiūčio 13 lietuvio geležinkeliečio šeimoje.

Mažas būdamas neteko motinos ir tėvas, likęs vienas su būriu mažų vaikų, turėjo nelengvų auklėjimo uždavinių, to dėl velionis Steponas, kaipo vyresnysis šeimoje sūnus, turėjo dar padėti tėvui.

Velionis gyvendamas prie tėvo Petrapilyj 1913 m. baigė gimnaziją, atžymėtas sidabro medaliu už gerą pažangą moksle, įstojo į Petrapilio universitetą teisių skyrių ir jį balgė 1917 m.

Lietuvai nepriklausomybę atgavus, tuojau grįžo tėvynėn ir pradėjo dirbti teisdarystės srityje iš pradžių Kretingoje, o nuo 1922 m. Kaune.

Atėjus bolševikams į Lietuvą 1940 m. buvo atleistas iš darbo ir kaip buvęs teisėjas, niekur nebuvo priimas į kitą darbą. Tik laikinai jam buvo leista dėstyti rusų kalba Žemės ūkio akademjoj, nes rusų kalbos mokytojų tada labai trūko.

Velionis buvo žinomas, kaip labai objektyvus teisėjas. Dirbo baudžiamose bylose ir buvo griežtas, ypač nusikaltusiems valdininkams. Jo manymu, valstybės tarnautojų aparatas turėjo būti švarus ir nusikaltimams valdininkų tarpe neturėjo būti vietos. Nežiūrint nei politinių partijų, nei valdančiųjų įtakos, įstatymus taikė visiems lygiai ir vienodai.

Šalia savo profesinio darbo velionis gyvai domėjosi sportu, muzika ir literatūra.

Ne tik Lietuvoje, bet ir Chicagoje gyvendamas velionis nepraleisdavo svarbesniųjų koncertų bei literatūros vakarų, dažnai pareikšdamas apie juos spaudoje savo nuomonę.

Lietuvoje velionis išleido savo eilėraščių rinkinį "Rugienos", kurio turinys daugiausiai skirtas Vilniui.

Žuvus Atlanto nugalėtojams lakūnams Dariui ir Girėnui, velionis parašė jaudintu eilėraštį, kuris įrėmintas kabojo prie Lituanicos 1 karo muziejuje Kaune.

Amerikoje gyvendamas velionis išvertė rusų rašytojo Puškino veikalus "Eugenijų Onieginą", "Borisą Godunovą" bei "Mocartą ir Saljerį". "Eugenijaus Oniegino" vertimas buvo spausdinamas "Naujienų" literatūros priede.

Be paminėtų didelių literatūrinių vertimų velionis yra sukūręs ir paliko nespausdintų eilėraščių, arijų, dialogų bei scenos vaizdelių. Vienas iš paskutiniųjų scenos vaizdelių Amerikoje jo parašytas "Kelkitės, kelkitės, kelkitės".

Visuomeniniame - organizaciniame darbe velionis taip pat dalyvavo ir nekartą kalbant asmeniškai pareikšdavo, kad jis nepretenduoja į vadovaujančias vietas, bet jaučia būtiną pareigą kur reikia prisidėti organizacijose ir darbu ir lėšomis.

Jis dalyvavo Lietuvių Tremtinių Draugijoje nuo pat jos įsikūrimo ir vėliau Lietuvių bendruomenėje. Lietuvių teisininkų draugijoje, buvo Chicagos skyriaus valdybos narys ir d-jos garbės teismo narys, Lietuvių studentų šalpos fondo narys, Vasario 16 d. gimnazijai remti būrelio remėjas ir kt.

Velionis buvo pareigos žmogus. Visada tvarkingai, nesivėluodamas atiduodavo draugijoms nario mokestį ir jaudinosi kitų nerūpestingumu, kurie lietuvių organizacijoms nepriklausė arba jų nerėmė.

Prieš penketą mėnesių velionis Steponas neteko žmonos ir jos mirtį jautriai p e r g y v endamas, netrukus pats atsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Prisimenant velionį Steponą, kaip bendradarbį iš Lietuvos ir nuoširdų kolegą, tenka susikaupti ties jo kapu.

Velionies dukrai Vidai Tumasonienei, sūnui Jonui, žentui Dr. Vaclovui Tumasoniui ir anukams mano giliausia užuojauta, netekus mylimo tėvelio.

Jo pareigingumas ir atlikti Lietuvai bei visuomenei darbai nevienam bus pavyzdžiu ir paskatinimu pareigai ir darbui.

Jonas Talalas

Vienoj New Jersey valstijoj automobilių yra daugiau negu visoj Afrikoj.

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI

NAUJA VALGIU KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pustrečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvairius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta visokių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė," kur paduodama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių. "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji parašyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina $1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

JAU GALIMA UŽSISAKYTI

"Keleivio" Kalendorių 1957 Metams

Ir šiais metais "Keleivis" leidžia didelį, apie 100 puslapių kalendorių 1957 metams. Kalendorių jau galima dabar užsisakyti.

Kaip kitais metais, taip ir 1957 metų kalendoriuje bus daug įdomių skaitymų, informacijų, eilių, patarimų, juokų ir plati kalendorinė dalis su tautiškais ir bažnytiniais vardais..

Patartina kalendorių užsisakyti jau dabar. Kaip tik jis bus atspausdintas, jis tuoj bus pasiųstas užsisakiusiems.

Nežiūrint kad viskas brangsta, "Keleivio" kalendoriaus kaina nesikeičia. Ji buvo ir lieka 50 centų. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway
So. Boston 27, Mass.

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Remkite Moderniška Lietuviška Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima siųsti vaistus su apmokėtu muitu į Lietuvą ir į visus U. S. S. R kraštus. Mes užlaikome visus vaistus, kurie yra reikalaujami Lietuvoje, kap Rimifon, streptomycin, validolo ir nuo reumato ampulių. Per mūsų vaistinę vaistai pasiekia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibirą ima 22 dienas oro paštu. Visi siuntėjai per mumis gauna garantiją iš rusų valdžios. Rašykit mums sveikatos reikalais.

VYTAUTAS SKRINSKA
Ideal Pharmacy vaistinės savininkas
ir Notary Public

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Alau, Maik! . . .

—Hello, tėve, ko taip užduseš?

—Bėgau tavęs ieškoti.

—O ką pasakysi?

—Aš noriu, kad tu man pasakytum. Išvirozyk man, ar asilas gali būti Amerikos prezidentas?

—Nežinau, ką tėvas turi galvoje: ar tikrąjį asilą, tai yra keturkojį gyvulį su ilgomis ausimis, ar tokį politikierį, kuriam gamta pasigailėjo sveiko proto, bet davė dideles ausis ir gerklę kaip asilo.

—Aš, Maike, ir pats nežinau, kaip tau šitą biznį geriau išklumočyti. Matai pereitą savaitę Čikagos mieste su dideliu trenksmu ir šumu atsidarė dimikratų partijos konvenšinas, kuris paskyrė savo kandidatą ateinantiems Amerikos prezidento rinkimams.

—Žinau, tėve, žinau.

—Nu, tai gerai ir sakyk, jei žinai.

—O ką tėvas nori man apie tai pasakyti?

—Aš noriu tau pasakyti, ką aš tenai mačiau.

—Bet tėvas tenai nebuvai.

—Kad ir nebuvau, ale viską mačiau. Matai, mano gaspadinė turi nusipirkus neflektą teliovyžą, kurioj tas dimikratų seimas buvo parodytas kaip ant delno, su visokiais dzivoliongais ir monki-bizniais. Ir kai tik Trumanas atsistojo ir skėtriodamas rankomis pradėjo šaukti, kad konvenšinas turi paznočyti į Amerikos prezidentus Najorko gubernatorių Armoną . . .

—Ne ,tėve, ne "Armoną", bet Harrimaną.

—Šerap, Maiki, nepertrauk man kalbos!

—Aš, tėve, tik klaidą atitaisiau. Dabar kalbėk toliau.

—Taigi sakau, kad kaip tik Trumanas pasiūlė savo kandidatą į prezidentus, tai tuo tarpu į konvenšiną kažkas įvedė didelį asilą. Aš mislinau, kad tai buvo tik fonės, ba amerikonai myli visokį monki-biznį. Ale mano gaspadinė sušuko: Žiūrėk, žiūrėk, sako, dimikratai stato asilą savo kandidatu į Amerikos prezidentus. Taigi aš ir atėjau tavęs paklausti, kaip tas galėtų būti?

—Tėvas nesupratai, ką tas asilas demokratų konvencijoj reiškia.

—Nu, o ką?

—Demokratų partija, tėve, laiko save farmerių užtarėja. Gi asilas yra, ar bent seniau buvo, Amerikos farmerių darbo gyvulys. Ir jeigu demokratų konvencijoj jis buvo parodytas, tai reiškia paraginimą farmeriams, kad jie balsuotų už demokratų partiją.

—Ale pasakyk, kodėl tas jų suvažiavimas kelia tokį pasiutusį lermą? Juk tenai suvažiavo visokie gubernatoriai ir senatoriai, visi mokyti žmonės, tai, rodos, kad žmoniškai turėtų užsilaikyti. O dabar rėkia kaip laukiniai indijonai.

—Tas, tėve, abiejų partijų suvažiavimuose daroma propagandos tikslais.

—O kas ta propaganda?

—Propaganda, tėve, reiškia skleidimą kokių nors žinių ar gandų savo naudai. Politikieriai žino, kad rami, nuosaki kalba nepatraukia visuomenės dėmesio. Žmonės mėgsta klausytis tik to, kas garsiai rėkia. Vietoje eiti gulti, daugelis sėdi prie radijo ir televizijos iki vidurnakčio ir klausosi tokių kalbų arba žiūri, kaip politikieriai smarkauja. Taigi jie smarkauja ir rėkauja tam, kad juos girdėtų tie, kurie sėdi prie radijo imtuvų ir žiopso į televizijos aparatus. Tai yra politikierių propaganda.

—Nu, gerai, Maiki, tu sakai, kad asilas yra dimikratų gyvulys, bet kokį gyvulį garbina riblikonai?

—Dramblį, tėve.

—O kas tai do sutvėrimas?

—Tai yra tas pats, ką tėvas dažnai vadini "slonium".

—O kodėl jiems patinka toks liurbis?

—Todėl, tėve, kad dramblys reiškia didelę jėgą, sunkiąją pramonę ir pinigų maišus.

—Na tai denkiu, vaike, kad tu man šitą biznį paaiškinai.

Vanduo šventinti pradėtas 782 metais.

ABUDU PRALAIMĖJO

Buvęs preizdentas Harry S. Trumanas siūlė demokratams išstatyti kandidatu į prezidento vietą Ney Yorko gubernatorių Averell Harrimaną, bet partijos konvencija pasirinko Adlai Stevensoną.

Dideli politiniai teatrai

Pereitą savaitę Chicagoje o šią savaitę San Francisco eina "vaidinimas", kurį stebi milonai amerikiečių ir kuris šiame krašte nustelbė visus kitus pasaulinės reikšmės įvykius. Tai demokratų ir republikonų konvencijos.

Kad šitas svarbiam politikos reikalui, prezidento ir viceprezidento kandidatams parinkti sukviestas partijos atstovų suvažiavimas kartu yra ir didelis politinis teatras, tą šiandien beveik visi galėjo matyti.

Juk šiame krašte yra apie 40 milionų televizijos aparatų. Yra tikra, kad nebuvo tokio parato, kuriuo kas nors nebūtų bent dalies demokratų konvencijos sekęs arba nesektų šios savaitės konvencijos. Tad, jei jau tik vienas asmuo težiūrėjo, ir tai konvencijas bus matę apie 40 milionų piliečių. Tikrai nėra ko abejoti, kad tas skaičius yra keleriopai didesnis.

Taigi milionai amerikiečių matė didelio aktorių skaičiaus "vaidinimą" su cirkiškais priedais, įvairiais būdais keliamu trukšmu ir t.t., žodžiu matė europiečiui tokiais atvejais neįprastų ir nesuprantamų dalykų, kurie, rodos, tetiktų cirkui, bet ne rimtam politiniam susirinkimui. Bet čia yra Amerika, čia tas paprasta ir, atrodo, būtina.

Bet ar visuomet taip buvo parenkami prezidento ir viceprezidento kandidatai ir jei ne, tai kaip ir kada pradėtas šitas pasirinkimo būdas.

*

Konstitucija tokių konvencijų nenumatė ir nenumato. Kai amerikiečiai turėjo rinkti savo pirmąjį prezidentą, buvo visiems aišku, kad juo turi būti Washingtonas.

Vėliau prezidento ir viceprezidento kandidatus parinkdavo kiekvienos partijos senatorių ir kongresmonų susirinkime, bet tas būdas greitai pradėjo kelti nepasitenkinimo, įtarimų, kad daroma visokių slaptų kombinacijų be platesnės visuomenės žinios, pradėta jį laikyti nedemokratišku.

Todėl nuo 1820 metų prezidento ir viceprezidento kandidatus parinkdavo atskirų valstijų įstatymų leidžiamosios įstaigos (valstijų seimeliai). Vėliau pradėta ir tai tvarkai priekaištų daryti, bet niekas nepasiūlė kito visiems priimtino būdo. Jis atsirado visai netikėtai.

Praeitojo šimtemečio pradžioje Batavijos miestely, New Yorko valstijoje, gyveno William Morgan. Jis buvo masonas, bet dėl kažkokių priežasčių jis iš masonų buvo pašalintas ar pats pasitraukė ir grasino iškelsiąs viešumon jų paslaptis. Staiga jis dingo kaip į vandenį. Žmonės paleido kalbas, kad jį pagrobė ir nužudė masonai.

Šitas įvykis sukėlė priešmasonini judėjimą, buvo steigiami priešmasoniniai klubai, draugijos. 1831 metais tas judėjimas jau buvo toks platus, kad vyriausios galvos nutarė statyti prezidento ir viceprezidento vietoms savo kandidatus. Kadangi jie neturėjo savo atstovų nei federaliniame kongrese, nei valstijų seimeliuose, tai nutarė sušaukti Baltimorėje priešmasoninių organizacijų konvenciją, kuri prezidento kandidatu išrinko William Wirtą iš Marylando.

1832 metų rinkimuose Wirt, žinoma, nebuvo išrinktas, tas judėjimas sunyko, bet minėta priešmasoninių organizacijų konvencija atkreipė partijų vadovaujamųjų asmenų dėmesį. Tuoj po jos susirinko prezidento Jacksono priešininkai ir išstatė Henry Clay kandidatūrą. Susirinko ir demokratų partijos konvencija, nes prezidentas Jacksonas norėjo, kad viceprezidento kandidatu būtų išstatytas Van Buren, o partijos viršūnės tam buvo priešingos. Buvo pasiūlyta tą klausimą išspręsti konvencijoje. Van Buren prešininkai su tuo sutiko, bet reikalavo, kad kandidatūra turi būti priimta dviem trečdaliais balsų.

Van Buren buvo išrinktas. Įdomu pažymėti, kad tas dviejų trečdalių daugumos balsų dėsnis demokratų konvencijų taisyklėse pasiliko iki 1936 metų, nors jis nekartą sudarydavo sunkumų išrinkti aiškias asmenybes, padėdavo pietiečiams nuversti jiems nepatinkamus asmenis ir iškilti "juodiesiems arkliams". Tik 1936 metais tas dėsnis Roosevelto pastangomis buvo pakeistas ir nuo to laiko kandidatas laikomas išrinktas, jei už jį balsavo daugiau kaip pusė atstovų. Ir praeitos savaitės demokratų konvencijoj viso labo balsų buvo 1372 (kadangi kai kurie delegatai turi tik pusę balso ir, be to, konvencijoj dalyvauja ir alternatai, tai delegatų minioj buvo keli tūkstančiai asmenų) ir kandidatui paskirti tereikėjo 686½ balsų.

*

Republikonų partija įkurta tik vėliau — 1854 metais ir jos pirmoji konvencija tebuvo 1856 metais. Jų konvencijos tvarka atitiko demokratų jau įsisenėjusiai tvarkai, tik dviejų trečdalių atsisakyta pačioje pradžioje. Todėl ir jų konvencijos visą laiką buvo ramesnės ir trumpesnės.

Pati trumpiausia republikonų konvencija tęsėsi tik vieną dieną, o pati ilgiausia 7 dienas, vidutiniškai apie 4 dienas (3:8 dienas).

Demokratų konvencijos visuomet buvo ilgesnės. Paskutinioji tęsėsi 5 dienas. Trumpiausia jų buvo 3 dienų, ilgiausia net 15 dienų. Tai buvo 1924 m. New Yorke. Joje buvo balsuojama net 103 kartus, kol kandidatais buvo išrinkti "juodieji arkliai". Abu svarbieji kandidatai pralaimėjo.

Paskutiniojoje konvencijoje Stevensonui išrinkti tereikėjo vieno balsavimo ir jis gavo daugiau balsų negu buvo reikalinga. Viceprezidento kandidatui Kefauveriui išrinkti tereikėjo 2 balsavimu.

Bendrai konvencijų tvarka mažai tepasikeitė. Kaip pačioje pradžioje taip ir dabar kiekvienas jos posėdis prasideda malda, tautos himnu, toliau eina sveikinimo kalbos, rinkiminės platformos priėmimas, kuri turi padėti partijos išstatytiems kandidatams laimėti, o vėliau lengva širdimi pamirštama, pagrindinė ir nominacinės kalbos. Ta pati tvarka ir paties balsavimo.

Įdomu pažymėti, kad nominacinių kalbų sakytojai savo kandidato pavardę temini pačiame gale. Gyvenimas pamokė, kad taip reikia daryti. Kartą vienas siūlytojas savo kalboje paminėjo anglų rašytojo George Mereth pavardę. Iowos delegacijoje buvo atstovas tokia pat pavarde ir jis buvo numatytas pasiūlyti kandidatu. Atstovai, išgirdę Mereth pavardę, suprato, kad jų Mereth siūlomas kandidatu ir tuoj pradėjo įprastą demonstraciją. Buvo didelio vargo, kol delegaciją pavyko nuraminti ir išaiškinti, kad kalbėtojas galvoje turėjo ne jų "mylimą sūnų".

*

Konvencijose daug visokio triukšmo, bet tai jų išviršinė pusė. O viduje, teatro kalba kalbant, už kulisų, kur televizijos akys neįlenda, eina didelis, rimtas paruošiamasis darbas, prasidėjęs jau prieš konvencijas — surasti kelią, kuriuo eitų visi demokratai, bet kuris viliotų ir kitus. O tas nėra lengva.

Sakysim Bostone karts nuo karto gėrimės režisorės A. Gustaitienės gražiais vaidinimais, bet vargu kuris mūsų gerai nusivokia, kiek būna įdėta juodo darbo jiems paruošti. Taip pat ir tose konvencijose. Jos yra dvigubo pobūdžio. Iš vienos pusės, tai partijos karinė taryba, paruošianti rinkimų kampanijos planą, o iš antros ir milžiniškas mitingas, kurio tikslas sukelti ūpą ir pasiryžimą kovoti.

Kadangi kanvencijose dalyvauja tūkstančiai atstovų iš visų krašto kampų, tai jos įgauna lyg visos tautos pobūdžio, visi jos dalyviai stengiasi atkreipti į save dėmesį, jausdami, kad

(Nukelta į 7-tą psl.)

Gyvenimas vietovardžiuos

Į Lietuvos vietovardžius yra įėjęs ir žmonių gyvenimas anais laikais,—kaip pamatysime, tam tikri, kiti šiandien jau ir nebevartojami, tuolaikinę visuomeninę santvarką paliudiją žodžiai:

Činšas

Činšas yra iš lotynų kalbos suslavintas ir į lietuvių kalbą jau seniai įsibrovęs žodis dar baudžiavos laikais ir reškia savininko iš činšininko gaunamą pelną —naudą, pajamas, nuomą. Činšininkų senovėje yra buvę be galo daug ypač kuriamuose miesteliuose ir miestuose. Užtat vietovardžiuose to vardo maža: tik Činčiauninkai dvaras Alytaus aps. Simno vls. Bet tai, matyt, tėra buvę eiliniai dvaro kumečiai.

Dešimtinė

Dešimtinė, vietomis vadinta ir slaviškai desincina, seniau Rusijos žemės matas (1,0925 ha); 10 vienetų pinigas; bažnytinė duoklė LKV., o pats toks mažažemis yra dešimtininkas arba desincininkas. Nepriklausomojoje Lietuvoje jų "luomo" nebebuvo. Vietovardžiuose to vardo nėra. Tik paprastai sakydavo tokio ir tokio dvaro dešimtininkai, desincininkai, pavyzdžiui, Majelių desincininkai.

Kalpas

Kalpas iš slavų atėjęs žodis—tarnas, vergas, pažas. Dabar tas žodis jau užmirštas kaip nebereikalingas. Baudžiavos laikais prie dvarų buvo steigiami tokių dvaro kalpų-kumečių kaimai, ir todėl randame lig 10 vietovardžių: Kalpokai ar tarmiškai Kalpakai, Kalpokiškis. Kalpokas yra ir pavardžių.

Kumetis

Kumetis, kumetė slaviškas žodis, kitur Lietuvoje vadintas taip pat nelietuviškai ordinarčikas, ordinarčikė—dvaruose lauko darbininkas, gaudavęs truputį žemės nenuosavybėn ir skurdų metinį atlyginimą, vadinamą ordinarija. Nepriklausomybės laikais to "luomo" jau beveik nebebuvo likę su žemės reformos įvykdymu. Dabar Lietuvoje juos atstoja nebe ponų (dvarponių, dvarininkų) dvarų, bet Sovietų Rusijos valstybinių sovchozų ir kolchozų (valstybiniai dvarai) sovchozininkai ir kolchozininkai, tik nepalyginti menkiau atlyginami ir skurdžiau gyvenį.

Tas vardas yra, tiesa, negausiai, įėjęs ir į Lietuvos vietovardžius, ir tik 7 vietovardžiai šiokių lyčių: Kumečiai, Kumecinai (LAV), t. y. Kumečynai arba Kumetynai, o kumetynas yra kumečių gyvenamoji vieta ir jų pastatai kur nors nuošalyje nuo pačio dvaro gražumo, Kumečiškiai. Tokių kaimų ir viensėdžių (daugiausia) vardai pasako, kad ten pirmučiausia buvo apgyvendinti arčiausio dvaro ar palivarko kumečiai.

Palivarkas

Palivarkas vokiškas žodis paprastai būdavo dvarelis dvaro žinioje. Tik 5 vietovardžiai tėra:

Palivarkas, (Miško) Palivarkas, (Stravos) Palivarkas, Polverkiškiai (Sinkoniai)—kaimai ir viensėdžiai paskui telikę. Matome, kad prie Palivarko mėgstama prijungti dar ir po kitą reikalingą ir būdingesnį vardą, nes žodis palivarkas perdaug bendrinis. Be to, žodis palivarkas turi ir nekokią perkeltinę reikšmę, gautą dėl to, kad patys palivarkai paprastai būdavo apsusę arba ir nususę. Užtat žmonėse nuo seno yra išlikęs posakis, kai du ar dvi [illegible] parėdė savo palivarką (pliką užpakalį).

Ponas

Ponas yra slaviškas žodis pan iš žodžio župan, o župa yra sritis, apylinkė, apygarda, valda. Ponas yra kitaip vadinamas dvarininkas, dvarponis. To žodžio šių dienų reikšmės šįkart neliečiu, tik pažymiu, kad tai visiems tebėra juokinga, kaip žemės ar miestų turtuolių ir dykaduonių vardai ponas, pusponis, kiškiaponis, ponaitis, poneliukas, ponia, pusponė, ponička, panelė, panenka ir dar daug panašių raiškų pavirto tarsi kokio mandagumo vardais. Lietuvos vietovardžiuose pono nėra. Bet užtat pravardžių, taigi kaimo kiemų yra, pavyzdžiui, Kiškiaponis, tai toks vieno kaimo ūkininkas, mėgęs kitkart pamedžioti, ir todėl jam ūkis be priežiūros nususęs.

(Dar bus)

Petras Būtėnas

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkeliu, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.

Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai

Užsisakant adresuoti:

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Iš Pavergtos Lietuvos

Kaikurių dalykų kainos

Vliko Eltos surinktomis žiniomis, Lietuvoje yra šitokios kainos: už vieną kilogramą sviesto (kilogramas yra 2 svarai ir vienas penktadalis) sviesto 27-30 rublių, už kiaulienos kilogramą 35-40 rublių, jautienos be kaulų 15-18 rublių, cukraus 9-10 rublių, bulvių pavasarį 1 rublis, duonos 1 rubl. 30 kapeikų iki 1 rublis 40 kap. Vienas kiaušinis nuo 60 kapeikų iki 1 rublio.

Tai yra oficialios krautuvių kainos ir dar būtų pusė bėdos, jei žmonės tomis kainomis galėtų tų prekių gauti. Deja, krautuvėse tų prekių visuomet trūksta ir to dėl žmonės turi jų kur kitur ieškoti. Jų galima gauti juodojoj rinkoj, bet ten kainos keleriopai aukštesnės.

Tas pats ir su drabužiais ar avalyne. Pora brezentinių (drabužinių) batų su guminiais padais, kurie dažnai pirmą dieną atšoksta, 40 rublių, pora odinių batų su guminiais padais 150 rublių, pora geros rūšies odinių batų 300-400 rublių, geros medvilninės medžiagos kostiumas 360 rublių, pusvilnonis kostiumas 600 rublių ir vilnonis kostiumas nuo 1500 iki 1700 rublių.

Menki uždarbiai

Vliko Elta skelbia, kiek uždirba neseniai į Lietuvą grįžusieji.

Iš Kanados sugrįžo J. Skeberdis, A, Stadalninkas ir A. Klinga. Skeberdis Toronto mieste dirbęs indų plovėjo darbą ir gavęs 75 centus valandai, o dabar jis esąs Kauno politechnikos instituto sargu ir gauna 400 rublų per mėnesį.

Stadalninkas dirba "Drobės" fabrike staliu. Jis per mėnesį uždirba 700 rublių.

Geriau įsitaisė iš Anglijos grįžęs Jonas Masiulis, kuris dirba Šiaulių "Elnio" avalynės fabrike ir per mėnesį uždirba 900-1000 rublių. Tiek pat uždirbąs ir iš Montevideo (Urugvajaus) grįžęs Juozas Donkus, kuris taip pat dirba "Elnio" fabrike.

Mažas tebuvo Skeberdžio atlyginimas Toronto mieste. Tačiau jis per mėnesį ten uždirbdavo apie $120, ir šalia to gaudavo valgyti. Jis iš savo mėnesinio uždarbio galėjo nusipirkti porą gerų kostiumų, o kiek jis nusipirks dabar, gaudamas per mėnesį 400 rublių, jei vilnonis kostiumas kaštuoja mažiausiai pusantro tūkstančio rublių?

Vieno nebaigę, kitą pradėjo

Visokiais būdais Lietuvos jaunimas buvo verčiamas vykti į Sibiro naujas statybas ir derliaus nuimti. Nespėjo ta kampanija pasibaigti, pradėta nauja. Šį kartą jaunimas raginamas vykti "savanoriškai" į Donbaso kasyklų statybas. Donbaso anglies kasyklos yra vienos didžiausių, ten yra 350 kasyklų.

Paminėjo pavergimo sukaktį

Rugpiūčio 3 d. pavergtos Lietuvos bolševikinė spauda ir radijas paminėjo prieš 16 metų įvykdytą Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungos "socialistinių tautų šeimą" (prieš 16 metų, tai yra 1940 metų rugpiūčio 3 d. Sovietų Sąjungos aukščiausioji taryba nutarė "priimti" Lietuvą į Sovietų Sąjungą).

Vieną atleido antrą papeikė

Už nepakankamą kornų (kukuruzų) priežiūrą Lazdijų mašinų traktorių stoties direktoriui Veličkai pareikštas papeikimas, o tos stoties vyr. agronomas Šniuka atleistas iš pareigų..

Išleido pasivažinėti

Liepos pabaigoje Sovietų Sąjungos keliauninkų būrys motoriniu laivu "Pobieda" išvyko kelionėn aplink Europą. Keliauninkų tarpe yra ir keli pavergtosios Lietuvos rašytojai: enkavedistas Guzevičius, Mieželaitis, V. Reimeris, Švedas.

Tebelaiko užgrobtą

Lenkų politinių emigrantų "Orzel Biały" laikraščio bendradarbis J. Andrups tvirtina, kad Sovietų Sąjungos karinių dalinių žemėlapiuose Pabaltijo valstybės tebėra atžymėtos penktąja okupacijos zona. O juk okupuotuose kraštuose kariuomenei viskas turi paklusti. Jos reikalavimai turi būti vykdomi be jokio prieštaravimo, nors jie būtų ir neteisėti.

Minėtas laikraštis teigia, kad Latvijoje esą apie vieną milioną Sovietų kariuomenės. Galima įsivaizduoti, kokią naštą ji sudaro gyventojams.

Gražia daina įrodė kas jis toks yra

Didžiausią pasaulio tenorą Caruso (gyveno 1873--1921 metais) daug kas šiame krašte yra ne tik girdėję, bet ir matę. Jis daug kartų yra buvęs ir Bostone.

Kartą, kada jis dar nebuvo toks garsus, Bostono banke jis norėjo iškeisti čekį. Tarnautojas paprašė dokumento, kuris įrodytų, kad jis tikrai yra Caruso. Atsitiktinai Caruso tokio dokumento su savim neturėjo. Buvo pakviestas banko vedėjas.

Caruso susijaudinęs ir jam kalbėjo:

"Bet aš jums sakau, kad esu Caruso".

Vedėjas nenorėjo žmogaus įžeisti, ypač jei jis pasyrodytų tikrai esąs Caruso, bet ir pinigus kaip mokėsi be įrodymų. Staiga jam šovė į galvą gera mintis:

"Kad Tamsta galėtumei kuriuo nors būdu mus įtikinti, Caruso esąs?"

"Aš jums padainuosiu," atsakė Caruso, ir užtraukė ariją iš operos Verdi "Aida".

Visas bankas sustojo dirbęs, visi įsitikino, kad čia pats Caruso, ir čekis buvo iškeistas.

40,000 PĖDŲ AUKSTYJE

Apsivilkę specialiai paruoštais drabužiais ir specialėje dėžėje šiuodu lakūnu galėjo balionu pakilti 40,000 pėdų į aukštybes ir nesušalti.

Visur rusai vadovauja

Užgrobę Lietuvą, rusai tuoj pagriebė į savo rankas svarbiausias vietas ir į jas susodino ne lietuvius komunistus, bet iš Maskvos atsiųstus, nes Maskvos viešpačiai nepasitikėjo net lietuviais komunistais. Jei kame yra lietuvis viršininkas, tai ten jo padėjėju yra rusas, kuris yra ir tikrasis viršininkas.

Pavergtosios Lietuvos planavimo, statistikos ir kontrolės įstaigos yra rusų vadovaujamos: Lietuvos valstybinio plano komisijos tarybos pirmininkas yra Aleksiej Petrov, statistikos valdybos viršininkas Dubasov, valstybės kontrolės ministeriu Aleksiej Jefremov.

Vadovaudami nurodytoms žinyboms, rusai savo rankose turi ne tik Lietuvos ūkio planavimą, bet taip pat gamybos duomenis ir kontrolę.

Eilė ministerijų—pramonės, komunalinio ūkio ir statybos bei statybinių medžiagų taip pat rusų vadovaujamos. Štai tekstilės pramonės ministeriu yra Nikolai Teriošin, komunalinio ūkio Jakov Sviščiov, statybinių medžiagų pramonės Georgij Molotok, kaimų ir miestų statybos Ufimcev.

Visa eilė statybinių medžiagų ir kaimų bei miestų statybos ministerijų esančių įstaigų vadovais yra rusai. Ypač statybų planavimas pavestas išimtinai rusams. Štai pavyzdžiai. Žemės ūkio statybos projektavimo instituto direktoriu yra Todes, miestų tipinio projektavimo instituto viršininku yra Bielousov, valstybinio kaimų statybos projektavimo vyr. inžinieriu Podvarskij, statybinių medžiagų pramonės ministerijos gamybinio viršininko pavaduotoju Kramarenko.

Taigi, Lietuvos miestų ir kaimų statybų projektai ruošiami rusams vadovaujant.

Tas pats ir susisiekimo srityje. Ir jis patikėtas rusams, ne lietuviams. Šių metų gegužės mėnesį buvo įsteigta Lietuvos geležinkelių valdyba, kuriai priklauso Lietuvos plote esąs geležinkelių tinklas ir Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities geležinkeliai. Jos viršininku paskirtas Kožuchovskij. Lietuvos ryšių ministeriu yra Bielianin, Klaipėdos prekybos uosto viršininku Fomin, Klaipėdos motorinės švejybos stoties viršininku Barinov, Klaipėdos laivyno valdybos viršininku Kleščiov, Lietuvos radijo transliacijų viršininku Svistelnikov.

Visa pavergtosios Lietuvos pramonė yra Sovietų Sąjungos kontrolėje. Šitai kontrolei vykdyti įsteigta Sovietų Sąjungos prekybos ministerijos Lietuvos pramoninių prekių kokybės inspekcija, kuriai vadovauja Danilčik.

Nors Lietuvos žemės ūkio ministeriu yra paskirtas komunistų partijos patikėtinis agronomas Vazalinskas, tačiau ir šitoj ministerijoj gausu aukštų rusų pareigūnų. Vienas Vazalinsko padėjėjas yra rusas Koniviščinskij.

Lietuvos žemės ūkio ministerijos vyr. agronomas augalų apsaugai yra Z. Riabceva, žemės ūkio ir lininininkystės inspektorius A. Cerviachovskij, žemės ūkio ministerijos kolchozų organizacinės valdybos viršininkas Romanovič, grūdų paruošos valdybos direktoriu Devėrenskij, Kauno elevatoriaus direktoriu Pomaskin.

Rusai vadovauja ir įvairioms atskiroms įmonėms. Pavyzdžiui, Akmenės cemento fabriko direktoriu yra Androsov, Vilniaus žemės ūkio mašinų įmonės "Komunaras" direktoriu Jermakov.

Ir prokuratūra patikėta ne lietuviui, bet atsiųstam rusui Bachmarovui..

Vis daugiau rusų kišama ir visur kitur į žemesnes, bet vis delto vadovaujamas, vietas.

REDAKCIJA ATSAKO

Darbininkei, Worcestery—Tamsta klausi, ar pradėjusi imti pensiją sulaukus 62 metų, pensija bus padidinta moteriai sulaukus 65 metų? Ne. Pagal naują įstatymo pakeitimą, Tamsta galite pradėti imti pensiją sulaukusi 62 metų, bet ta pensija bus mažesnė 20%, negu ji būtų, jei Tamsta pradėtum imti pensiją sulaukusi 65 metų amžiaus ir kartą pradėjus imti mažesnę pensiją, ji tokia ir bus visą laiką.

Tik našlės, sulaukusios 62 metų gaus nesumažintą pensiją, o be to našlės gali pasirinkti, ar imti našlės pensiją, ar savo uždirbtą pensiją. Kuri išeina didesnė, tą ir galima pasirinkti.

Stato liežuviais ne rankomis

Liežuviu komunistai Lietuvoje kiekviename kryžkelyje pristatė marmurinių rūmų, ir iš tikrųjų ten pradeda krypti, lūžti ir tie pastatai, kurie seniau buvo pastatyti. Visa nauja statyba tėra lašas to, kas būtų reikalinga pastatyti. Kad taip yra, tą pripažįsta, gal to ir nesuprasdamas, pats "prezidentas" J. Paleckis, kuris "Komunisto" žurnalo Nr. 6 be ko kita rašo:

"Pagal valstybinį planą, o taip pat iš įmonių lėšų per penkmetį pastatyta daugiau kaip 600,000 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto. Su valstybinio kredito pagalba gyventojai individualiai pastatė 248,000 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto, o kolūkiečiai ir kaimo inteligentija pastatė apie 7,000 gyvenamų namų."

Kitame "Komunisto" numery J. Maniušis, rašydamas apie statybas,, liečia jų kainų klausimą. Jis mini Mariampolės (dabar bolševikų pavadintos Kapsuku) rajono Černiakovskio vardo kolchozo pigiąją statybą. Ten per 9 dienas buvęs pastatytas iš atskirų jau paruoštų dalių gyvenamasis namas. Jos kvadratinis metras atsiėjęs 1,032 rubliu. J. Maniušio nuomone, tai pigu, nes paprastai kitur tokia statyba atsieinanti brangiau. Jis siūlo statyti net žemesnius kambarius (vietoje 3 metrų tenkintis 2,70-2,75 metrų), nes tada statyba atsieis pigiau.

Ta proga Eltos biuleteny rašoma:

"J. Maniušio svarstymai tuo įdomūs, kad jie duoda progos įžvelgti į statybų kainas pavergtoj Lietuvoj.

"Jei gyvenamojo pastato vienas kvadratinis metras atsieina apie 1,000 rublių, tai 6 × 8 metrų namelio statyba, ją vykdant pavyzdingiausiam statybos trestui, atsieis mažiausiai 49,000 rublių.

"Suprantama, kad toks statybos brangumas darosi neįmanomas nei kolchoze, nei pramonės įmonėje dirbančiam darbininkui. Dėl to jei kas, gyvo reikalo verčiamas, ryžtasi statydintis namelį, tai dažniausiai statosi savomis jėgomis, kad šituo būdu statantis statyba atsieitų kiek pigiau."

O kokius "palocius" tensavo pajėgomis, trūkstant medžiagų ir įrankių, galima surėsti, lengva kiekvienam įsivaizduoti

Palyginkime minėtus J. Paleckio duotus duomenis su atitinkamais nepriklausomos Lietuvos laikų duomenimis.

Nepriklausomoj Lietuvoj gyvenamųjų namų per metus buvo pastatoma 6,000--7,000. Pavyzdžiui, 1937 metais buvo pastatyta 6119 gyvenamųjų namų, kurių grindų plotas sudarė 578,-799 kvadratinius metrus.

J. Paleckis rašo, kad bolševikai, pevėrgę Lietuvą, per 5 metus pastatė apie milioną kvadratinių metrų, o nepriklausomoj Lietuvoj per vienerius metus (1937) buvo pastatyta daugau ne pusė miliono kvadratinių metrų.

Kokia "milžiniška" yra ta bolševikų statyba, parodo ir "Tiesa", sakydama, kad šiemet "turi būti atiduotu eksplotacijai 131,000 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto". Vadinasi, ta "didžioji" užsimotoji statyba yra net keturius kartus mažesnė negu buvo nepriklausomoj Lietuvoj. O ar ji bus įvykdyta, dar negalima pasakyti, nes pati "Tiesa" rašo, kad per pirmąjį pusmetį tėra įvykdyta tik 10% numatyto plano!

Taip ten bolševikai rusai planuoja ir vykdo Lietuvos atstatymą: liežuviais pristato daugybę gražių rūmų, o rankomis tik šnypšt.

R. Urbonas

AR GERAI PAAIŠKINTA

Mūsų bičiulis Pensininkas iš Ozone Park. N. Y., nusiskundžia, kad aš "Keleivio" Nr. 32 "Naujas laimėjimas" straipsnyje neteisingai paaiškinęs naująjį senatvės pensijų įstatymo pakeitimą. Jis nurodo, kaip klaidingą, sakinį, kuris aiškina, kiek vyras ir žmona gaus pensijos, jei nedirbanti žmona panorės gauti pensiją sulaukusi 62 ir 65 metų. Jame parašyta:

"Sakysim, vyras uždirbo per mėnesį $100. Pirmuoju atveju jų abiejų pensija bus $75.70, antruoju—$82.50. Jei uždirbo $200, pensija pirmuoju atveju bus $108, antruoju $117.80. Didžiausia pensija pirmuoju atveju bus $148.50, antruoju $162.80."

Pensininkas suprato, kad aš aiškinės, jog uždirbęs (vidutiniškai) per mėnesį $200, jei jis turi žmoną, gaus pensijos $162.80. Jei aš taip būčiau aiškinęs, tai būtų didelė klaida, bet aš taip nedariau.

Rašydamas "didžiausia pensija pirmuoju atveju bus $148.50, antruoju $162.80" aš norėjau pasakyti, kokią iš viso didžiausią pensiją dabar galės gauti vyras ir žmona, kada žmona turės 62 ir 65 metus.

Aš, teisybė, nepaminėjau, kad didžiausia pensija yra skaičiuojama nuo didžiausio uždarbio ir kad pensiju įstatymas didžiausiu uždarbiu laiko $4,200 metams, tik nuo tos sumos ir mokestis temokamas. Kas uždirba daugiau, pensijos tegaus tik nuo $4,200. Kadangi tas dėsnis nepakeistas, tai aš jo ir neminėjau.

Ta proga verta bus pastebėti, kad laikraščio neilgame straipsnyje visų įstatymo smulkmenų negalima išaiškinti ir suminėti. Visiems pensija susidomėjusiems patartina kreiptis į vietos socialinio draudimo įstaigas, kurios visada duoda reikalingų paaiškinimų.

"Keleivio" 1957 metų kalendoriuje bus platesnis straipsnis apie senatvės pensijas ir naujausią įstatymo pakeitimą.

J. Vanagas

Parodyk, ką tu skaitai, ir aš pasakysiu, kas tu esi.

Albanų posakis

Jei aš necenzūruočiau spaudos, aš nebūčiau kuo aš esu.

Imperatorius Napoleonas I.

Laikraštis — tai ugnis, kuria sudeginsime rusus Lietuvos žemėj. Jurgis Bielinis.

SKAITYKITE

Vertingas Knygas

SENAS KAREIVIS MATUTUTIS, parašė Jurgis Jankus. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 psl. Kaina ..... $3.

LENGVAS BŪDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI. Geriausias vadovelis pradedantiems angliškai mokytis; duoda ištarimą, angliškus pasikalbėjimus. Kaina .....75c.

NAUJA VALGIŲ KNYGA, M. Michelsonienės parašyta; 250 įvairių receptų, 132 psl. Kaina $1.25

KAS RUS, KAS NEBUS, BET ŽE-

MAITIS NEPRAŽUS. Balio Sruogos įdomus aprašymas, kaip Jonis Mažrimas 1812 metais iš Viekšnių į Kauną nusikraustė ir Napoleoną regėjo—ir kas iš to išėjo. Kaina $2.50

CEZARIS, Mirko Jelusič'o romanas, vertė A. K. Puida, pirmoji dalis, 188 puslapiai, kaina $2

CEZARIS, Mirko Jelusič'o romanas, vertė A. K. Puida. Antroji dalis, 211 psl. Kaina ..... $2.

CEZARIS, Mirko Jelusič'o romanas, vertė A. K. Puida. Trečioji dalis, 176 psl. Kaina ..... $2.

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 173 pusl., didelis formatas, gera popiera. Kaina $2.50

KON-TIKI. Thor Heyerdahl aprašymas nepaprastos šešių vyrų kelionės plaustu iš Pietų Amerikos į Polineziją. 413 pusl. Kaina....$3.75

APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aisčio atsiminimai apie Binkį, Miškinį, Tumą, Šavicki, Giras ir kt. 249 pusl. Kaina $2.50

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis. 290 pusl. Kaina....$3.25

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 pusl. Kaina $2.50

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu. 128 puslapiai, kaina 50c

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Jono K. Kario, 100 paveikslų, 225 pusl., geramo popieryje. Kaina $5.00

A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kalba sodrūs vaizdeliai, 150 pusl. Kaina kietais viršeliais $2, minkštais viršeliais $1.00

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapių. Kaina $1.00

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo raubūninkas buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina ..25c

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ. Pilna argumentų, kurie visiems įdomūs. Kaina 20c

ATLADŲ PAVESY, P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities. Kietais viršeliais, 467 puslapiai, kaina $4

PABUČIAVIMAS, parašė J. Grūžas, novelių rinkinys, 155 psl. Kaina ..... $1.50.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina 50c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina 10c

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA. Dr. P. Joniko pirmasis ir vienintelis šiuo klausimu veikalas. Kaina $3.00

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapiai, kaina 50c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbu kiekvienam perskaityti. Kaina $1.20

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal K. Kautsk naujausiomis žinipmis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina 25c

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE. Dievų yra visokių įvairiuose kraštuose ir įvairiuose laikuose dievai buvo kitokie. Kokie buvo senųjų lietuvių dievai? Kaina $1.00

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS. P. Abelkio parašytas istorinis romanas iš Žemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais. Kaina $3.50

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas. Kaina 25c

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25c

BARABAS. Paer Lagerkvist'o istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina $2.25

ANOJ PUSĖI EZERO, parašė Pulgis Andriušis, trumpos lyrinės apysakos, 100 psl. Kaina .... $1.50.

TIPELIŠ, parašė Pulgis Andriušis, juokingas romanas, 240 psl. Kietais viršeliais. Kaina ..... $3.

PER KLAUSUČIŲ ULYTELĘ, parašė Liudas Dovydėnas, įdomi apysaka, 176 psl. Kaina .... $2.20.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25c

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

Laimingiausi žmonės

15 tūkstančių mylių nuo Hawajų, Pacifiko didžiajame vandenyne, pietvakariniame šone, anapus Australijos, randasi Naujosios Gvinejos sala, kurioje gyvena apie pusę milijono žmonių, ir jų didelė dauguma šio amžiaus civilizacijos dar nėra mačiusi. Būdinga tas, kad jie laimingiausieji žmonės pasaulyje. Taip aiškina neseniai iš ten parvykęs mūsų kaimynas, Hawajų universiteto žemės ūkio skyriaus direktorius Baron Goto.

Naujosios Gvinejos sala pasauliui jau seniai žinoma, bet jos didelė dauguma gyventojų niekam nebuvo žinoma; tik prieš 23 metus tūlas aukso ieškotojas, australietis, tos salos kalnuose paklydo ir, beieškodamas išeities, užtiko labai keistus žmones, kurie vos tik gyvo jo ten nesudorojo.

Pajūry gyvena apie 100 tūkstančių žmonių, ir jų tarpe jau yra daug baltveidžių, iš Europos atvykusių ir įsikurusių. Bet pajūrio gyventojai nieko arba labai mažai ką težino apie kalnų gyventojus, kuriu, apytikriu apskaičiavimu, ten yra apie 400,000, kurie žemės nei aria, nei akėja, nieko nesėja ir gerai gyvena. Jokios policijos, neigi kariuomenės jie neturi. Jie yra labai linksmo būdo žmonės, o kada žmogus linksmas, tai aišku jis yra ir laimingas.

Naujosios Gvinejos sala yra 1,500 mylių ilgio ir apie 500 mylių pločio. Ją gaubia grandinė lyg mūro siena nepereinamų kalnų nuo 5,000 ligi 7,000 pėdų aukščio, o kalnas Curstenoz yra16,000 pėdų aukščio, gi Wilhelmina 15,584 pėdų kyšo virš jūrų paviršiaus.. Dalis tos salos priklauso Australijai.

Anapus grandinės kalnų randasi didžiausios platybės pelkynų; tai ten ir gyvena tie laimingi žmonės, o kartu su jais gyvena milionai visokių paukščių, daugybė įvairiausių žvėrelių ir neapsakomai daug pavojingų šliužų. Jokių kelių neigi telefono laidų čia nėra, ir tos vietos gyventojams tų civilizacijos pabūklų visai nereikia. Jie niekad nesiruošia niekur vykti, jokios komercijos su nieku neveda, plačiosios jūros tik už kalnų, bet ir jų savo gyvenime jie nėra matę.

"Aš užtikau grupę žmonių",—sako profesorius Goto—"kurie, gal būt, yra laimingiausieji žmonės visam pasauly. Jie gyvena be jokių rūpesčių: nereikia 'morgičių' mokėti nei nuomos už butą ir iš viso pragyvenimas jiems nieko nekainuoja. Gyvenamąsias gūztas bei trobas pasistato patys—tam visokiausių medžiagų pilnos girios, — o motina gamta juos aprūpina viskuo; įvairiausios daržovės auga giriose, bet jie daugiausiai minta bulvėmis (sweet patatoes), kurių kiekvienas per dieną suvalgo nuo 8 iki 10 svarų. Mėsos produktų jie nedažnai ragauna, jei bent pasitaiko pagauti svetimos giminės, iš kito kaimo, arba kokį baltveidį žmogų, kurį iškepus jiems būna didžiausias skanumynas; kai žmogus numiršta, kūno į žemę nekasa (taip daryti, sako, nedora), bet iškepa ir suvalgo.

"Toliau kaip penkias mylias nuo savo kaimo jie nekeliauja, nes bijo, kad kito kaimo gyventojai juos sugaus ir suvalgys. Jie taipgi valgo peles, žiurkes, šliužus ir kai kuriuos (ne visokius) paukščius. Čia yra daug laukinių kiaulių, bet kiaulienos jie, lyg žydai, nevalgo dėl religinių sumetimų".

Buiniai ten auga bananai, kuriuos valgo keptus ir žalius; daugybė auga cukrinių nendrių, ir jas čiulpia bei žinda tik dėl saldaus skonio, o šiaip didelės vertės tas augalas ten neturi. Bet Australijos ir ypač Hawajų cukraus pramoninkai kreipia ypatingą dėmesį į tų nendrių vertingą rūšį. Virimui indų neturi—skanumynus dažniausiai kepa ant žarijų arba įkaitintose smiltyse.

Jie jokio rūpesčio neturi ir dėl aprėdalų; be lapo prieky ir poros lapų (ti leaves) užpakaly (is "ti" lapų Hawajuose "huta" šokikėms gamina sijonėlius) niekuom daugiau savo kūno nedengia; dėl madingų papuošalų čia jokio galvosukio niekam nėra, nes visi lygiai *Adomo ir Ievos kostiumais* dėvi, išskiriant, gal būt, tik Chimbu giminės vyrus, kurie plaukus ir savo galvas puošia įvairiausių spalvų plunksnomis, kad labiau patrauktų jaunų mergaičių dėmesį, kurios seka jaunuolius ir vilioja sutuoktuvėms. Bet jeigu mergaitė pirmiau vyriškio neužkalbins, tai jos visai negali liesti, nei su ja kalbėti.

Čia jokių pinigų nėra ir jų visai nereikia, nes jokio verslo nėra. Su pora spalvuotų akmenėlių ir su pustuziniu iš jūros gelmių gražių kaušukų įsigysi sau gražiausią mergaitę už žmoną. Beje jie taksų irgi nemoka, mokyklų nėra, vaikučiai linksmi visuomet žaidžia aplink namus ir nereik kęsti baimės, kad automobilis jų nesuvažinėtų,—nėra kelių nei automobilių, visi eina pėkšti.

Nevien kalnuose gyvenantiems žmonėms, bet ir pajūry, kol baltas žmogus nebuvo atvykęs, niekam nebuvo žinoma rauplės, džiova ir kitokios kroniškos ligos, kurios dabar begalo plinta, o mediciniškos pagalbos jokios nėra.

Žemė, kaip ir Hawajuose, labai derlinga, gamta patogi visokiems augmenims, labiausiai cukrinėms nendrėms, iškiriant ananasus, nes naktimis vėsoka. Gyvulininkystei patogiausia vieta pasaulyje, tik veislę reik atgabenti iš kitur, nes čia *nėra tokių gyvulių*, kurie mums žinomi.

Ilgai netruks, kol šitas kraštas baltveidžių bus apgyventas, tik klausimas, ką jie darys su tais kanibalais? Skers, kaip pavojingus gyvūnus, ar suvarys į rezervatus, kaip Amerikoje *indėnus*, ar pastums į šalį, kaip Hawajuose polinėziečius?

A. Jenkins

Rykštėmis vaikų neišauklėsi

"Keleivio"' Nr. 28 M. Pakarklienė savo straipsny gražiai nurodė, kad rykštės yra bloga auklėjimo priemonė. Manau, kad kiekviena motina, kuri tik auklėjo vaikus, pasakys, kad rykštės nėra pagrindinis dalykas vaikų auklėjime.

Mano nuomone, tos motinos, kurios pritaria vaikų plakimui mokykloje, neturi ne tik motiniškų jausmų, bet, svarbiausia, neturi pareigos supratimo. Jos nesupranta, kad jų pareiga yra, prieš leidžiant vaikus mokyklon, taip juos išauklėti, kad mokykyoje jie elgtųsi kaip protingi sutvėrimai, o ne kaip laukiniai žvėreliai, kuriuos mokytojas, kaip cirke gyvulius, turi tramdyti su rykštėm. Jeigu per 7 ar 6 tėvai nesikrato atsakomykūdikystės metus motina ir bės ir auklėja vaikus iš matėvas nesugebėjo padaryti žens, nelaukdami, kada šis vaikams jokios įtakos, kad pradės eiti mokyklon ir jie elgtųsi taip, kaip tėvai ten, rykščių pagalba, įgaus nurodo, tai ką pagelbės proto ir išmoks gero elgemokytojas su rykšte?

Kiek man teko pastebėti, tos motinos, kurios iš mažens vaikus moko gražaus elgesio, duoda supratimą vaikui, kas gera ir kas ne, kas tinkama ir kas ne, nubaudžia jį, kai šis negerai pasielgia, neturi rūpesčių tada, kai vaikai pradeda lankyti mokyklą. Tokie vaikai, gavę iš motinos auklėjimą, nesunkiai prisitaiko prie mokyklos tvarkos ir mokytojo reikalavimų. Mokykloje daro netvarką ir galvosūkį mokytojams užduoda tie vaikai, kurie namuose išauklėjimo negavo.

Ar mušimas neišauklėtus vaikus išauklės? Aš tuo netikiu. Manau, kad rykštės vaiką gali įbauginti, net ne išauklėti. Jeigu vaikas buvo išplaktas už tai, kad sugavo jį nusikaltus, tai kitą kartą jis savo "zbitkas" padarys taip, kad jo nesugautų. Rykštės išmokina gudrumo, apsukrumo ir baimės būti pagautam, bet jos neduoda supratimo, kas gera ir kas bloga, kas lestina ir kas nepadoru. Kiekvienas turi atlikti savo pareigas. Mokytojų pareiga yra mokyklon atėjusius vaikus **mokinti**, gi tėvų pareiga yra vaikus **auklėti**. Jauną sielą visada lengva palenkti, jeigu tik

DĖMESIO!

Skaitytojai, kurie keičiate adresą, pranešdami apie tai BŪTINAI nurodykite ir savo senąjį adresą. Be seno adreso negalima padaryti adr. pakeitimo.

Administracija.

NAUJOS GALVOS SENI ŽENKLAI

Dvi mergaitės iš Milwaukee, Wis., Chicagoj demonstruoja senus Trumano ir Adlai Stevensono kampanijos ženklus. Kairėj Judy Brieedis, lietuviška pavarde jauna demokratė, o dešinėj Jane Baker.

JI BUVO PAVOGTA

Karo aviacijos seržanto Albert Drepperd žmona buvo pavogta. Ji pasakojo policijai, kad jai su vyru esant miškė netoli Branford, Conn., koks tai piktadarys šovė į jos vyrą, jį sužeidė, o ją pagrobė ir nusivežė. Vėliau ji buvo policijos išvaduota, o jos pagrobėjas suimtas. Paveiksle ją matome lipant iš automobilio, o šalia stovi policijos leit. S. Rome. Serž. Drepperd lanko aviacijos kursus Yale universitete.

Naujausios knygos

NEMUNO SŪNŪS, parašė Andrius Valuckas. Įdomus romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo. Įdomiai atvaizduotas tas įvykis, apie kurį dabar mažai kalbama. Pirma dalis 280 psl. kaina . . . .$3.00.

NEMUNO SŪNUS antroji dalis, 426 psl. . . . . .$4.00.

BROLIŲ GRIMŲ PASAKOS, vertė St. Vainoras ir V. Civinskas. *15 įdomiausių pasakų iš visame pasaulyje žinomų Brolių Grimų raštų. Puiki dovana vaikams.* . . . . . $3.00.

ŽEMĖ DEGA, parašė Jurgis Sovickas. Atsiminimai iš 1939-1945 metų, kuriuos autorius, rašytojas ir diplomatas, praleido Prancūzijoj, prie Italijos sienos. I-a dalis 453 psl. . . .$4.50.

PAVASARIŲ AUDROJ, parašė Ieva Simonaitytė. Įdomus romanas iš Mažosios Lietuvos gyvenimo ir Klaipėdos atvadavimo. 228 psl., kaina . . . .$2.50.

JŪRININKO SINDBAD NUOTYKIAI. Nepaprasti, kaip jie surašyti knygoje "Tūkstantis ir viena naktis". Iliustruota, puiki dovana jaunimui. psl 108, kaina . . . . . $2.00.

Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

"Keleivis"
636 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Mamytė labai dėkinga

Mamytės gimtadienio proga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, labai gera! Kad visos dukrelės butų tokios geros ir savo mamytėms užrašytų 'Keleivį.' Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriuje, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiu, dukrelė, ačiu"...

Sesės-dukrelės, kodel jums taip nedaryti? Už 4 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jūsų mamytes per čielus metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway. So. Boston 27, Mass.

LAZDYNŲ PELĖDA

SUGRĮŽK!

(Tęsinys)

—Nuo viso sodžiaus, mūsų sodžiaus, su reikalu.

—O ar negalėtum pasakyti man kas tai per reikalas?—tarė pašiepdamas.

—Ne,—atsakė Antukas, —prie paties pono man reikia būtinai!

Senis patraukė pečius ir parodė taką į virtuvę.

Čia sutiko jį vėl smarkus šunų lojimas. Laimė, kad buvo pririšti.

Nusiėmė kepurę ir pagarbino, kaip pridera.

—Per amžių amžius.—atsakė jam moteriškė, plaunanti lėkštes.

Virėjas baltą priejuostę prisijuosęs, balta kepure, vartė ant skaurados kepamą mėsą; kambarinė šluostė stiklines, o paauglys vaikas įnirtęs pliauškino dubenyje sniegą ne sniegą, kas tai gali žinoti ponų valgių vardus!

—Kas, iš kur, ko?—pasipylė Antukui klausimai.

—Prie pono,—atsakė *rimtai*.

Parodė jam suolą; jau sėdėjo senelis sodietis ir perblyškusi bobelka, *laikas nuo laiko smarkiai kosėdama*.

Atsisėdo Antukas, godžiai rydamas čirškinamos mėsos ir kitų valgių kvapus.

Tušti viduriai murmėjo niūriai. Alkanas vaikas nespėjo seilių ryti. Ėmė žvalgytis po sieną, kur žibėjo įvairių įvairiausių indų eilės, bet kur buvusios akys grįžo *prie skaurados*; paskui apniko jį silpnumas, rodėsi, kad visa ėmė judėti, suktis. Lingavo jį, lyg vandens bangos, *nešdamos tolyn . . .* paskui tyku pasidarė, visai tyku . . . Antukas atrėmė galvą į sieną ir apsnūdo.

Pažadino jį šalip sėdinčio senelio balsas.

—O, rasit, dabar ponai teiksis priimti, paprašyk, *panele*,—*kalbėjo senis*, lenkdamas žilą galvą prieš kambarinę.

—Užsimanė! Nežinai, kad ponai po pietų nuvargę! Verandoje sėdi ir papirosus rūko,—atsakė kambarinė, kimšdama godžiai iš gėlėtos lėkštelės pomų valgių likučius.

Atsidūso senis *sunkiai*.

—Užtark už mus, panelė, kad neužmirštų . . . visą rytą sėdime, *žmona ligota namie liko*, galvijai nešerti, o ir ne čiapat . . . Šeši rubleliai yra uždirbti, sėklos ryt turguje norėčiau pirkti, arti laikas! *Neduok, Dieve*, kad šį vakarą negaučiau! Vis griovius kasdamas maniau sau sėklai turėsiu! . . .

—Nežinau, kiek laimėsi,—badinėdamas pagalėlin retus dantis, tarė virėjas,—traukiasi ir jis; *sumanė* be urėdo gyventi, tai ir smunka. Neilgai tos "zabovos" jam bus, jeigu taip toliau eis. Manote, jūs vieni norėtumėte gauti savo? Tokių kasdien eina, kaip į atlaidus!

—Dievuli, Dievuli,—sudejavo moteriškė,—argi *nė* —užsikosėjo perblyškusi moteriškė.

—Klausyk,—tarė virėjas kambarinei,—eik dar, primink, šiaip ar taip tegu pasako tikrai, ar visą dieną sėdės!

Kambarinė nuėjo į kambarius ir veikiai sugrįžo atgal.

—Kas jiems, užsiėmė šautuvus valyti, sakė laukti!

—Lyg biesai dūšią žudo žmones!—pastebėjo virėjas, išsitiesdamas savo lovoje.

Viena ir kita valanda praėjo, saulė už beržyno ėmė leistis, kaip įbėgo virtuvėn virėjo padėjėjas kvatodamas *nelemtai*:

—Ka, ka, ka! Galite laukti iki teismo dienos,—rėkavo, rodydamas į langą.—Pažiūrėkit, kur ponas jau: ana kur po pelkes pliauškia su šunimis, išlinktiniui maisto ieško! . . .

—Kad jie pragaištų su ta dvėseliena!—atsiliepė virėjas.— Vėl kokį pasmirdusį zuikį iš kur parvilks!

—O tau bus darbo kailis lupti,—šaipėsi kambarinė.

—Argi jau *tokiame* dvare sėdėdamas neturi geros mėsos ,nusipirkti!—stebėjosi laukianti moteriškė.

—*Ne per daug ir jos*!—tarė virėjas.—Kol kas duoda dar, kai gero ūpo pasitaiko, mūsų Srolis, neatsisako, nors gerokai jau ir jam *įsiskolinome*, kelias *dešimtis* rublių!

—Oje, oje!—stebėjosi žmona.

Antukui, beklausant, blaškėsi svajonės, visa griuvo, tartum žemė atsivėrė po kojų ir jis ir visa krito gelmėn, į baisią bedugnę. Išspruko Antukas pro duris, niekam žodžio netaręs, ir bėgo. Tik toli nuo dvaro pas kryžių pakely sustojo.

Atsisėdo ir žvalgėsi. Vienoj pusėj ganyklos matyti buvo mėlynuojantys šilai, antroje lieknai ir menkas tarp jų šuntakėlis namo! Prieš jį platus tiesėsi vieškelis į šviesą ir laimę . . .

Antukas susimąstė, į sodžių žvilgterėjo, paskui žiūrėjo pirmyn, tartum įspėti norėdamas, ką tenai atrastų, kad taip tuo keliu nueitų . . .

—Sugrįšiu aš ir pagelbėsiu jiems, taip man, Dieve, padėk!

(Nukelta į 7-ą puslapį)

Lietuviai svetur

VOKIETIJA

Studentų suvažiavimas

Nuo liepos 30 iki rugpiūčio 2 d. Blankerberge, netoli Bonnos, įvyko Pabaltijo studentų, o taip pat ir Septintasis Voketijos lietuvių studentų sąjungos suvažiavimai. Į atidarymo iškilmes atsilankė nemažai svečių, tiek žymių vokiečių, tiek saviškių. Jų tarpe buvo ministeris dr. Bačkys, dr. P. Karvelis, E. Simonaitis, prof. dr. Ivinskis, dainininkė Liustikaitė ir kt.

Suvažiavimo paskaitų pagrindinė tema buvo: "Pabaltijo valstybės dabartyje ir ateityje". Prof. Z. Ivinskis skaitė paskaitą tema: "Kaip bolševikai rašo Pabaltijo tautų istoriją", kuri sukėlė įdomių diskusijų.

Pati pagrindinė tema rodo, kad turėjo būti daug kalbama apie komunizmą, komunistų vykdomą kolonializmą, jų skelbiamą naują sugyvenimo šūkį ir t.t.

Iš paskaitose ir kalbose pareikštų minčių galima stai ką atžymėti. Sovietai keičia taktiką, bet ne tikslą. Jie nori visus užmigdyti ir vėl staiga pulti. Artistas vaidina tą patį vaidmenį, tik kitais drabužiais apsivilkęs. Daug kas to nesupranta ir mano, kad komunistai pasikeitė. Deja, to nėra ir jie tebesiekia vaidyti visą pasaulį.

Mūsų pareiga visomis pajėgomis rodyti dar laisvam pasauliui, kad ir jų laisvės pavojuje.

Komunistai džiaugiasi Vakarų nesantaika. Reikalingas ir kiekvienoj valstybėj nuoširdus partijų bendradarbiavimas, nes tik tada tėra įmanoma sėkmingai grumtis su komunistų pavojumi.

Suvažiavimo pirmąją dieną suruošto koncerto programą atliko Pabaltijo menininkai, jų tarpe ir solistė Liustikaitė, o suvažiavimo paskutiniosios dienos muzikos vakaro programą atliko patys studentai.

Lietuvių studentų sąjungos suvažiavime dalyvavo taip pat aukščiau minėtieji garbės svečiai. Ir čia buvo pasakyta gražių kalbų.

Min. Bačkys kvietė studentus būti kovos už Lietuvos laisvę tęsėjais, visur garbingai atstovauti Lietuvą, visuomet turėti galvoje mūsų pavergtus brolius ir seses, kurie negali savo valios pareikšti, bet kurie ištvermingai kenčia, nepasiduoda pavergėjui ir nenustoja vilties sulaukti laisvės dienos. Komunistai keičia savo priemones, ieškokime ir mes naujų būdų ir kelių savo darbui, būkime vieningi ir kieti kaip titnagas, nepraraskime užsidegimo ir noro kovoti.

Ir kiti svečiai kvietė studentus tęsti garbingas dar prieš nepriklausomos Lietuvos atkūrimą lietuvių studentų tradicijas, kada lietuvis studentas buvo visose srityse pirmutinis kovingas asmuo ragino visais galimais būdais veikti Vokietijos studentus ir jos visuomenę Lietuvai palankia kryptimi.

Suvažiavimas priėmė atsišaukimą į lietuvius, kuriame kviečia vienybėn ir bendromis jėgomis išvisų jėgų siekti Tėvynės išvadavimo, ir į Lietuvos studentus.

Jiems siunčiamas nuoširdus pasveikinimas ir pasižadėjimas kiekviena proga priminti pasaulio sąžinei komunizmo padarytas skriaudas, jo gresiamą pavojų ir reikalą išlaisvinti pavergtas tautas.

Jame linkima pavergtos Lietuvos studentams nepalūžti, likti tauriais, susipratusiais lietuviais. "Jūs esate Lietuvos atgimimas. Tik iš jūsų eilių išeis nauji Maironiai, Basanavičiai, Kudirkos, kurie, laikui atėjus, kurs naują ir nepriklausomą Lietuvą".

Į sąjungos valdybą išrinkti: Vytautas Kempka, Kusparas Dikšaitis ir Pranas Jurkus.

(Pasinaudota stud. K. Dikšaičio atsiųsta medžiaga).

POLITINIAI TEATRAI

(Atkelta iš 4-o psl.)

juos stebi visas kraštas. Pasitaiko, kad nekiekvienas gerai suvaidina, bet bendrai vaidinimas visuomet išeina toks, koks šiame krašte įprastas ir kokį šio krašto demokratija yra pamėgusi.

Tegu jis ir turi trūkumų, bet vis dėlto šio krašto demokratinėj santvarkoj gyventi labiau patinka net Prūsekai su Andriuliu, jie ir varomi nenori vykti į savo vienminčių sukurtą "demokratiją", kur viskas "sufiksinama" revolveriu.

J. Vanagas.

DETROIT, MICH.

Šį sekmadienį linksma išvyka

Lietuvių socialdemokratų sąjungos 116 kuopa šį sekmadienį, rugpiūčio 26 d. rengia šeimyninę išvyką Binkevičienės ūkyje, prie Liberty parko, Middle Belt Road. Turėsime bendrus pietus ir įvairius pasilinksminimus. Pradžia 12 val., mokestis $1.50.

Kas yra anksčiau mūsų išvažiavimuose dalyvavęs, tas žino, kad šeimininkės pagamina tikrai skanius pietus. Tokie jie bus ir šį kartą. Nepraleiskite progos jų neparagavę. Širdingai kviečiame ir laukiame.

Rengėjų komisija

Michigno valstybės lietvių sąskrydis

Tik neseniai išgyvenome didelės kultūrinės vertės įvykį — Dainų šventę ir Kultūros kongresą Chicagoje. Ten pasireiškė Kanados ir JAV idealistai—kultūrininkai. Malonu tačiau, kad mūsų visuomenė tų idealistų nepaliko vienų... Visų lietuvių vieningas darbas apsimokėjo... ir mes lyg ir pažengėm bei pakilom bent viena pakopa, kultūrine prasme, aukštyn. Chicagos kultūrinis įvykis, kuris sutraukė iš Kanados ir iš JAV tūkstančius lietuvių negali būti pamirštas. Šios rūšies kultūrinės lenktynės skatintinos ir ateity: reikėtų panašių parengimų organziuoti kolonijų—miestų tarpe. Tas duotų gerų vaisių, gal būt pažadintų daugelį atitrūkusių nuo lietuviškos bendruomenės lietuvių ir, tuo pačiu, juos gal patrauktume bei paviliotume lietuviškos vienybės rūman.

Rugsėjo 9 d., sekmadienį, Lietuvių b-nės Detroito apylinkė ir pasiryžo vieną iš panašių kultūrinių lenktynių bandymą išmėginti.

Norima išvengti to nusibodusio piknikų vienodumo. Rengėjai nuoširdžiai susirūpinę, kad šis sąskrydis — gegužinė apjungtų visų politinių įsitikinimų bei skirtingų pasaulėžvalgų lietuvius. Be to, energingai siekiama sužadinti smalsumą ne tik Detroito lietuvių tarpe, bet ir jo apylinkėse gyvenančiuose, būtent: Grand Rapids, FFlint, Ann Arbor, Custer ir Bay City. Kviečiami, ir labai laukiami, svečiai iš Toledo ir iš Windsoro, taip pat ir iš kitų vietovių, kurios čia dar nėra išvardintos.

L. B. Detroito apylinkės valdyba šiuo metu eina ir apygardos valdybos pareigas, užtat bandoma užmegsti ryšius ir su Saginaw, Kalamazoo, Lansing, Jackson, Pontiac, Ypsylanti ir kt. Michigano valstybės vietovių lietuviais.

Vienybėje—galybė. Šiuo obalsiu ir einama į visų Michigano valstybės lietuvių širdis. Gal gi ir pavyks šis nuoširdus bandymas? Laimėjimas ar pralaimėjimas pareis tik nuo svečių. Organizatoriai stengsis duoti viską, kas bus galima — geriausio, kultūringiausio, naujo, nenuobodaus ir linksmo. Norima, kad niekas nesigailėtų veltui laiką sugaišinęs . . . O šita mes pasieksime tik tuo atveju, kada visuomenė vieningai parems L. B. organizuojamą sąskrydį—gegužinę; kada visi aveiki lietuviai: seni, jauni ir maži neužmirš, kad rugsėjo 9 d., sekmadienį, 12 val. L. B. Detroito apylinkė rengia didžiulį, masinį sąskrydį—gegužinę "Liberty Parke" žavioje gamtos išpuoštoje apylinkėje: žaliuojančių medžių jūroje.

Programa dar galutinai nenustatyta. Betgi jau žinoma, jog gros tikrai geras ir mums draugiškas ukrainiečių orkestras; šokiams bei lietuviškiems rateliams vadovaus Leopoldas Heiningas; dainų daineles dainuosime visi, o mums padės ir vadovaus muz. Pranas Zaranka; bus stengiamasi pritraukti jaunuosius akordeonistus. Jau pažadėjo groti akordeonistas Vyt. Petrauskas ir Vyt. Marčiukaitis. Komišką sportą organizuoja sporto klubas "Kovas"; vadovauja P. Misiūnas. Į šią naują ir linksmą sporto pramogą žada įsijungti gausus būrys jaunimo, sportininkų ir šiaip svečių.

Dar viena naujiena: gegužinėje bus skaitomas, greitomis, vietoje suredaguotas, jumoristinis laikraštis "Sąskrydžio Naujienos". Jame pasizadėjo bendradarbiauti plunksnos darbininkai — redaktoriai A. Astašaitis, St. Garliauskas, Alf. Nakas, A. Žiedas, S. Šimoliūnas, Vl. Pauža, Pr. Zaranka, Vl. Mingėla ir kt.

Gegužinėje veiks vaikų darželis: tuo norima palengvinti visiems jauniems tėvams gegužinėn atvykti ir joje jaustis laisviems, kad būtų galima atsikvėpti ir pasilinksminti. Darželį organizuoja ir visus susijusius su juo reikalus tvarko Vladas Pauža.

Bus lošiama šachmatais ir šaškėmis. Tą mažą turnyrą organizuoja ir jam vadovauja Mindaugas Gilvydis.

Loterėją organizuoja L. Mingelienė. Nepamiršta ir bufetas, vedėjas J. Rekašius. "Spikeriu" bus A. Misiūnas.

Gabijos tunto skautės pašoks.

Jeigu bus gauta pelno, jis iš anksto skiriamas šeštadieninės lituanistinės mokyklos palaikymui ir kitiems kultūriniams reikalams.

Mieli tautiečiai, prašome atsilankyti.

—Mg.

BUVO KANDIDATAS

Senatorius Lyndon Johnson iš Texas, senato demokratų vadas buvo vienas iš dažnai minimų demokratų kandidatų prezidento vietai. Jį rėmė pietinių valstijų demokratai.

3-I METAI STREIKUOJA

(Atkelta iš 2-o psl.)

mais jie visi ligi vienam bus išsluoti laukan.

Šitie nuotykiai aiškiausiai parodo, kaip svarbu darbininkams sąmoningai dalyvauti politinėj veikloj ir nevien tik prezidento ir gubernatorių rinkimuose, bet taip pat lygiai svarbu dalyvauti miestų ir apskričių pareigūnų rinkimuose.

Mes nuoširdžiai linkime, kad Kohler kompanijos darbininkų kova būtų laimėta.

A. Jenkins

Dar yra ir tokių valstybių

Stebies žmogus, sužinojęs iš Jungtinių tautų generalinio sekretoriaus metinės politines apžvalgos, kad vis dar yra 11 valstybių, kuriose moterys neturi teisės balsuoti, o prieš metus tokių valstybių buvo net 14. Stebies, nes daugumoje valstybių moterys tokias teises jau seniai turi.

Kurios yra valstybės tokios atsilikusios? Europoje jų tėra tik 3 ir jų tarpe Šveicarija, visais kitais požiūriais naujoviška valstybė.. Be jos neturi rinkimų teisės mažučių Lichtenšteino ir San Marino valstybėlių moterys (San Marino valstybėlę dabar valdo komunistai).

Kitos 8 valstybės kurios iki šiol nėra davusios moterims balsavimo teisės, yra kituose žemynuose. Jų tarpe Azijoje: Afganistanas, Kambodžija, Iranas, Irakas, Jordanija, Laosas ir Pietų Amerikoje Paragvajus.

Haiti ir Monako valstybėlėse moterys teturi rinkimų teisę tik vietos savivaldybių rinkimuose.

Egipto moterys nors turi rinkimų teisę, bet dar neturi teisės užimti betkurią viešosios tarnybos vietą.

Dar yra mūsų žemėje dvi valstybės, kuriose nežinomi jokie rinkimai. Tai yra Arabija ir jos kaimynas Jemen (abi Azijos valstybės, Arabijos pusiasaly)), kurias valdo neriboti monarchai.

Trečdalis viso pasaulio moterų, kaip beje, ir vyrų, gyvena visokių diktatūrų kraštuose, kur rinkimų teisė yra labai ribota, arba ir stačiai jos nieka neturi. Bet Jungtinių tautų pranešimuose tokių kraštų moterys "turi visas lygias teises", kas yra tik akių dūmimas, nes bolševikų ir fašistų diktatūrų kraštuos visi piliečiai yra beteisiai, o todėl visi neturi pagrindinių pilietinių teisių.

MIRĖ B. ŠPOKAS

Rugpiūčio 16 d. Peter Bent Brigha mligoninėj Bostone mirė po sunkios širdies operacijos agronomas Balys Spokas, kuris čia buvo atvykęs gydytis iš Rockford, Ill.

Alžire musulmonų tarpe iš šimto tik vienas temoka rašyti. Indijoje beraščių yra 82%.

APSIVEDIMAI

Paieškau draugo tarp 50-60 metų, pasiturinčio, be vaikų. Platesnės žinios per laišką
H. M.
2836 Reynolds St.
Philadelphia 37, Pa.

Paieškau geros ir dailios moters tarp 55-58 metų. Vienam labai nuobodu gyventi. Aš esu 64 metų. Rašykite:
G. Gerry
541 E. 7th St.,
So. Boston 27, Mass.

SUGRĮžk

(Atkelta iš 6-to puslapio)

Nusiėmė kepurę, atsiklaupė, ir bučiavo kryžiaus kamieną, kartodamas:—Sugrįšiu aš, sugrįšiu!

Paskui užsimovė kepurę, užmurdė ant kaktos ir nuėjo plačiu vieškeliu pirmyn.

—Sugrįžk!—šnibždėjo pavieškelio beržai, siūbodami skarotomis šakomis,—sugrįžk! . . .

—Sugrįžk!—sušuko iš gimtinės girios gelmių kažkoks paukštis,—sugrįžk!

(Galas)

Paraginkim savo pažįstamus užsisakyt "Keleivį." Kaina metams $4.

PAIEŠKOJIMAI

Ieškomi Pranas, Jonas, Petrs Pakalniškiai ir jų sesuo Stanislava Pakalniškytė bei motina Elena Pakalniškienė, kilę iš Kauno apskr. metais gyveno Brazilijoje, Sao Paulo mieste. Jie patys ar juos žinantieji prašomi atsiliepti adresu:
J. Kasmauskas
767 American Legion Highway
Roslindale, Mass.

Paieškau Valavičiutės - Vaškevičienės iš Ukmergės aps., Gelvonių vls., Kurališkių kaimo. Seniau gyveno New Yorke. Jai yra žinių iš Lietuvos. Ji pati ar jį žinantieji prašomi atsiliepti adresu:
Steve Walker
74 Sulan St.
Dorchester, Mass.

Elena Musilienė Lietuvoje paieško Mykolo Kirdulio iš Mažaimių kaimo, Panevėžio aps. Jis pats ar ji žinantieji prašomi atsiliepti adresu:
John Norbont
57 Glenwood Ave.
Binghampton, N. Y.

Paieškau Petro Ausiejaus, Adomo Veličkos žento, Adelės Veličkiūtės vyro iš Vangelionių. Jis pats ar ji žinantieji prašomi kreiptis į
Stasį Zaleskį (iš Vangelionių)
617 Summer St., West Lynn, Mass.

Ieškomi: Stanislovas Šambaras, jo žmona Ona (Adomo duktė), jų sūnūs Stanislovas ir Edmundas ir duktė Aleksandra. Kilę nuo Karkliny, Pašilės parap., Raseinių aps., gyvena, rodos, Chicagoje, Ill. Jiems yra žinių iš Lietuvos. Jie patys ar juos žinantieji atsiliepkite adresu:
Mrs. Ona Repšaitė-Galinis
128 Cherry St. Cambridge, Mass. (33

Paieškau Jono Tuskos iš Neverų kaimo. Gyveno anksčiau Pietų Amerikoje, Buenos Aires, Argentina. Jis pats, ar jį žinantieji, atsiliepkite adresu:
Antanas Jonaitis
624 So. Lawndale Ave.
Chicago 24, Ill. (4

Aš, Rozalija Kulasauckienė, paieškau savo sesers sūnaus Jono Višniausko. Turiu svarbių žinių iš Lietuvos. Jis pats ar jį žinantieji atsiliepkite adresu:
Mrs. R. Kulasauckienė
C/o Picarski
2112 Seymour Ave.
Cltveland 13, Ohio (36

PLAŠĖ ŽOLĖ

Plašė ara Asuklis-Ožkabarzdis žolė nuo inkstų, pustės silpnumų, kraujais vėmimo, vandeninės ligos, betvarkingo šlapinimosi, lytiškų ligų. Šita žolė yra turtinga mineralais, kaip tai: Calcium, Silicon, Sulphur, ir yra žmonių, kurie negeria kavos ar arbatos, tik geria šitos žolės arbatą. Svaras $3.00. Medleva žievės yra geriausia gyduolė nuo vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai ji nepakenkia sveikatai. Ji lengvai liuosuoja vidurius, stabdo galvos skaudėjimus ir priduoda kūnui gyvumo ir skaistumo. Svaras $2.00.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
So. Boston 27, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuvybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, sutelkia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite proga.

APDRAUDA Šusivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia—sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagelbės jums ir jusų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysite SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Dr. Pilkos P oilsio Namai

SENATVĖS — INVALIDUMO — POILSIO
SVEIKATOS TAISYMO

Primami LIETUVIAI ir kitataučiai

40 MILL STREET, DORCHESTER 22, MASS.

PARDUODU NAMUS

Trijų kambarių namas, gražioj vietoj, su pusantro akro žemės. Jaunas sodas, labai geras vanduo, puikus oras, elektra, ant kalno—gera vieta televizijai. Puiki proga mažai šeimai arba dviem vyram pensininkam. Kaina $1,600. Kreiptis:
W. G. Lasky ar John Tharp
R D 1
Brooktondale, N. Y. (34

NEW ERA

IŠDIRBĖJAS SKELBIA

kad vanduo gali būti labai pavojingas pakaušiui vartojant paprastą muilą arba detergent Shampoo. Vanduo patenka giliai į pakaušį, kas labai džiovina odą. Jūs visi girdėjot tą "Oh! mano galva toki sunki šį rytą, vakar tik mazgojau galvą". NEW ERA išsiųs padarytus su geriausiu coconut muilu be jokių gyvulių taukų, nepraleidžia vandens į pakaušį, o moterims užlaiko garbanas (curls) 3 sykius geriau kaip kas kitas. Taip man rašo VISOS MOTERYS.

Siųskite $2.00 už 8 oz. Liq. butelį. Kanadoje $2.25.

FR. BITAUTAS
302 So. Pearl Denver, Colo

MES ATLIEKAM . . .

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- BIZNIO KORTIUKIŲ
- SPAUSDINTŲ VOKŲ
- LAIŠKŲ SU ANTGALVIAIS
- BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

Vietinės Žinios

LAWRENCE, MASS.

Metinis Piknikas

Rugpiūčio-August 26 d. Lietuvių tautiškame parke prie North Lowell Road, Methuen.

Lietuviški valgiai, gėrimai, muzika, virvės traukimas tarp Amerikoje gimusių ir DP.

Visi nariai privalo dalyvauti. Prašoma turėti ir mokesčių knygeles patikrinimui.

Rengėjų Komisija

ATSIIMKITE PINIGUS

Mokesčių įstaiga skelbia, kad apie 2,800 mokesčių mokėtojų mūsų valstijoj yra permokėję valdžiai mokesčių, bet permokėtų pinigų jiems negalima grąžinti todėl, kad jų dabartiniai adresai nėra žinomi. Jiems siųsti čekiai grįžo atgal.

Peržiūrėję tuos sąrašus radome šias lietuviškas ar panašias į lietuviškas pavardes:

Dukenis (481 E. 7th St. So. Boston); Joseph Giles (100 Rives St., Haverhill); Catherine Gillis (290 Nahant St., Nahant); Mary ir Alexander Gillis (8 Berry St., Dorchester); Anthony J. Kalinauskas (31 Union Pk. St. Bostone) Richard J. Kulpa (10 Morton St., Fall River); Vincent Laurinaitis (114 W. 3rd St., So. Boston); G. K. Lenkauskis (5½ Cambridge St., Cambridge); Helen Lekas (113 Ellworth St., Everett); George ir Anne Miknaitis (Front St., Worcester); J. ir M. Nanartonis (54 Manchester St., Lawrence); Beverly Purvis (4 Claremont Pk. St., Boston); Peter Petrakis (6 Nash St., Quincy); Victor Rimkus (210 Rivee Rd., Worlester); Julius ir Rosalia Simas (20 Parker St., Hudson); Ruth Staniunas (Country Rd., Kingston); Joseph Stankus (Washington St., Haverhill); Anthony W. Valtkunas (62 Lawrence St., Lawrence); Woishnis Frances (218 Poplar St., Chicopee).

Minėtiems asmenims nereikia jokių pasiteiravimų. Jiems užtenka nuciti į mokesčių įstaigą, įrodyti savo asmenybę (su kokiu nors dokumentu) ir pinigai bus išmokėti. Įrodymui asmens tapatybės socialinio draudimo kortelės neužtenka.

John Busys (949 East Broadway, So. Boston); James Puisys (23 Suffolk St., Cambridge).

Naujas ateivis

Balys Kriaučiūnas atvyko iš Vokietijos paskutiniuoju laivu ir sustojo pas S. ir K. Tamošaičius So. Bostone E. 7th St.

Susitiksime Romuvos parke

Lietuvių bendruomenės gegužinėj rugpiūčio 26 d., tai yra šį sekmadienį. Juk nedaug progų teturime kartu pabuboti, išsikalbėti, pasilinksminti gražioje gamtoje tarp pušų ir tebežydinčių našlaičių. Ten bus tokia proga. Prisminsime ir tėvynę ir jos kultūrai šiame krašte išlaikyti atiduosime savo įnašą.

Tebūnie šioji diena lietuviškosios bendruomenės diena. Visi susirinkime iš arti ir toli į žaliąjį Romuvos parką pailsėti ir pasilinksminti.

Įdomi programa, puikus orkestras ir geri valgiai bei gėrimai neduos jums nuobodžiauti. Tai iki pasimatymo!

Iš So. Bostono autobusai išeis nuo L. Piliečių klubo 1:30 val., nuveš ir parveš už $1.50.

Rengėjai

S. ir V. Minkų padėka

Steponas ir Valentina Minkai, seniausių lietuviškų radijo programų Naujojoj Anglijoj vedėjai, nuoširdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems jų sėkmngai surengtoje gegužinėje rugpiūčio 5 dieną, Brockton Fair Grounds, kur susirinko gausiai dalyvių.

Dėkoja biznieriams už dovanas, tikietų platintojams ir pirkėjams, susirinkusiems svečams, o ypatingai visiems padėjėjams..

Dėkoja Onai Ivaškienei ir jos mažamečių tautinių šokėjų grupei ir visiems kitiems programos dalyviams.

Dėkoja laikraščiams ir radijo programoms už jų geros valios aprašymus ir skelbimus.

Malonus susitikimas

Valerijos Norvaišienės "Nidoje" teko sutikti daug senai matytų prietelių ir pažįstamų, tarp jų: buvusį Lietuvos operos dirigentą, dabar kolegijos profesorių p. Marijošių iš Hartfordo, d-ro Ingelevčiaus šeimą iš New Yorko, gen. Tallat-Kelpšą su žmona, p. Nagevičienę, p. Natkevičienę iš Clevelando, inž. Šimkų su žmona, agr. Vengrį ir daug kitų net iš Kanados ir kitų tolimų lietuvių kolonijų, ypač gausu jaunimo.

Tapytoja Ingelevičienė bevasarodama nutapė pp. Marijošiaus ir Strazdo portretus ir kelius gamtovaizdžius.

Teko patirti, kad rugpiūčio pabaigai ir rugsėjo mėnesiui dar galima užsisakyti kambarius "Nidoje" P. O. Box 367, West Hyannisport, Mass. Tel. Hyannis 1687-W4.

Vasarotojas

Iš Glen Cove padangės

Šiomis dienomis važinėdamasi Cape Cod užsukau į Glen Cove Hotel, kuris yra prie "šiltų vandenų", 417 Onset Ave., Onset, Cape Cod. Jį veda Petras ir Birutė Peldžiai.

Ten buvome užsukę ir prieš metus laiko. Dabar pastebėjome didelę pažangą, viskas daug geriau kaip pernai. Čia tikrai maloni vieta poilsiui ir malonus, draugiškas šeimininkų patarnavimas.

F. Ramanauskas

SOUTHBOSTONIŠKĖS SESUTĖS PRAKAPAITĖS

Dvi jaunos lietuvaitės, Mary (dešinėje) ir Rūta Prakapaitės, laimėjo varžytynes dėl gražuolės titulo Lietuvių radijo korporacijos metiniame piknike Brocktone. Rūta Prakapaitė pernai buvo išrinkta "Miss Lithuania of N. E.", o šiemet jos sesutė Mary laimėjo tą titulą. Prakapų šeimoje dar yra dvi gražios kandidatės į gražuolės titulą, apie kurias girdėsime vėliau. Prakapų šeima gyvena So. Bostone, 802 E. 6th Street.

Sužeidė F. Beinarį

Frank Beinaris, senas "Keleivio" skaitytojas iš Dorchester, Cameron St., liepos pabaigoje važiuodamas autobusu į So. Bostoną buvo sužeistas: kažkokie vaikėzai ėmė mėtyti akmenimis į autobusą pro atvirus langus. Akmenys pataikė Frank Beinariui į galvą ir sužalojo veidą. Jis buvo nuvežtas į miesto ligoninę, o dabar gydosi namuose ir kol kas dar nedirba.

V. Vizgirda Chicagoje

Dailininkas Viktoras Vizgirda su žmona lankėsi Chicagoje.

REIKIA LINOTIPININKO

636 E. Broadway, So. Boston. Yra darbas spaustuvėj patyrusiam linotipo operatoriui, arba jaunam žmogui norinčiam mokytis dirbti prie linotipo.

Kreiptis į "Keleivio" ofisą rašto ar asmeniškai.

Siunčiat Siuntinius į Lietuvą ir į Sibirą?

MES GALIME SIŲSTI JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS PAKIETUS JŪSŲ ARTIMIESIEMS UŽJŪRIUOSE SU ČIA APMOKĖTU MUITU

Gavėjui nieko nereikės primokėti. Jūsų pakietai gali būti iš naujų ar senų drabužių, iš medžiagų, maisto, vaistų ir kitų dalykų.

Mes turime didelį pasirinkimą gerų grynos vilnos medžiagų vyrų ir moterų kostiumams, apsiaustams, suknėms iš pačių geriausių Amerikos ir Anglijos audyklų.

100% vilnos worsted medžiaga vyriškam ar moteriškam drabužiui tamsios spalvos 3½ jardų ilgumo galima pirkti už $12, už $15.75 ir už $21. Pamušalas nemokamai su kiekvienu kostiumo ar apsiausto pirkiniu.

Bovelninės medžiagos, margos ir paprastų spalvų, 36 colių platumo, mazgojamos, 3 jardai už $1 ir brangiau. Mes turime didelį pasirinkimą visokių medžiagų suknelėms, marškiniams, sijonams ir kitokiems drabužiams.

Adara pirmd. ir trečd. iki 6:30, šiaip iki 5:30; adara ir šeštd.

Ateikite ir Pažiūrėkite

TEXTILE OUTLET

L. & M. OVERSEAS PARCEL SERVICE

25 Kneeland Street, Boston 11, Mass.

Bay View busas sustoja prie pat krautuvės.

TEMPCO

KAMINŲ ir STOGŲ KOMPANIJA

TAISYMAS MŪSŲ SPECIALYBĖ. Dedam naujus stogus. Visas darbas garantuotas ir su užstatu. Duodam "free estimates". Taisom ir dedam naujus visokiausių rūšių stogus. Taisom ir valom kaminus. Geras ir patikimas patarnavimas. **Skambinkit Telefonu: COlumbia 5-2900.**

J. Tempesta ir G. Vareika

TAUPYKITE $ $ $ $ JŪSŲ KURO IŠLAIDOSE

Leiskite mums įdėti naują, gerai dirbantį

Tylų, Automatišką Aliejaus Pečių

Už Specialinę Pardavimo Kainą

Visiškas Įtaisymas **$250**

Įmokėti nereikia nieko—Išsimokėti per 3 metus

FORTUNA FUEL CO.

45 Dorset St., Dorchester **Šaukit GE 6-1204**

WENDELL BERMAN *Chairman*

PATRICK J. (SONNY) McDONOUGH *President*

ANNOUNCING THE FORMATION OF A NEW SOUTH BOSTON BRANCH OFFICE

We cordially invite the many friends of the late Roman J. Vasil and the late Anthony J. Kupstis, whose respective businesses we have purchased from the heirs, to continue to rely on us for their insurance needs.

We look forward to serving their loyal customers and many new customers in South Boston as one of the best-equipped general insurance agencies in New England, specializing in fire insurance and service for automobile owners.

Whether it's business or personal insurance . . . when the Wendell Berman Insurance Agency services your policies, you can be sure of experienced handling and assistance!

WENDELL BERMAN INSURANCE AGENCY

88 Broad Street *Tel.* HU 2-2020 — *in South Boston, 559 E. Broadway* AN 8-5078 formerly A. J. Kupstis

PUIKI VIETA ATOSTOGOMS

IŠVAŽIAVIMAMS, PARENGIMAMS

Ant Romantiško Cape Cod Marių Kranto

GLEN COVE HOTEL
ATIDARĖ SEZONĄ

Šilčiausias maudymosi marių vanduo virš 70 laipsnių, privačios maudynės, saulėti kambariai, žemos kainos, naujai atidaryta pokylių ir šokių salė (ballroom), floor-show, yra vėsusis "Neptun room" turtingais įvairiausiais gėrimais, TV kambarys, geras maistas ir kiti patogumai.

Šokiai penkt. ir šeštd., groja Joel Feld ir jo orkestra

Parengimams, piknikams, išvažiavimams, vestuvėms geriausia vieta, salėj virš 200 vietų.

Užsisakyt vietą parengimams ar kambarį poilsiui skambinti: Tel. Warebam 563. arba rašykit: Glen Cove Hotel, 417 Onset Ave., Onset, Cape Cod. Mass.

Važiuot mašina 28 keliu iki rodyklės į Onset.

Širdingai kviečiame, savininkai Petras ir Birutė Peldžiai

Kambariai Vyrams

Išnuomuojami kambariai vyrams. Atskira vonia ir virtuvė. Šiltas vanduo.. 56 Thomas Park So. Bostone, Tel. AN8-7924. 35

Ieškoma Adolfina Yefvikaitė duktė Antano-Igno, jos vyro pavardė nežinoma, seniau gyveno So Bostone. Jos ieško seserys iš Lietuvos. Ji pati ar apie ją ką žinantieji prašomi pranešti šiuo adresu:

J. Adomavičius
191 'I' St., So. Boston 27, Mass.

SIŪLO DARBO

Reikalingos 3 darbininkės dirbti Lunch ir delikatesų krautuvėse. Kreiptis 125 Harvard St., Dorchester, Mass. Tel. GE 5-9559 (35

Perku Pianą

Noriu pirkti pianą (mažai naudotą). Skilyti vakarais 5-7 val. telefonu: AN8-5714.

REIKALINGA SEKRETORĖ

"Keleivio" ofisui reikalinga knygvedė-mašininkė, vartojanti anglų ir lietuvių kalbas.

Kreiptis darbo dienomis į "Keleivio" ofisą, 636 E. Broadway, So. Boston.

GERA PROGA

Parduodu tonika nuo plaukų slinkimo ir nuo pleiskanų. Kreiptis į kirpėją Charles BABENCĄ, 684 5th Street, kampas 'M' St. So Bostone. Kerpame vyrus, vaikus ir mergaites. (34

Naujosios Anglijos lietuvių
KULTŪRINĖ
RADIO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilociklų
Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 po pietų
Visais reikalais kreiptis:
P. VIŠČINIS
31 Bunker Avenue
Brockton 4, Mass.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. dieną. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės Pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas ir "Keleivis."

Steponas Minkus.

Kas perka ar parduoda namus, ūkius, biznius kreipkitės į

Praną Lembertą

REALTOR

409 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. AN 8-1882
Vakarais ir šventadieniais
Šaukit GE 6-2887

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiam bei taisom stogus. Prašom kreiptis:

John Petrus

14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA 4-4576

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis :

BRONIS KONTRIM
Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dr. B. Matulionis

Vidaus, specialiai plaučių ir širdies ligos. Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus telefonu ar laišku.
Telef. 22, Pascoag, Rhode Island
Adresas: State Sanatorium, Wallum Lake, Rhode Island.
Astuma: nuo Providence—24 myliios, nuo Worcester—26 m., nuo Boston ar Brockton—60 m., nuo Thompson, Conn.,—10 mylių.

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8

546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas AN 8-1320

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais: pagal susitarimą

495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
DORCHESTER, MASS.

Tel. AN 8-2712 irba Bl 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDŽIUS)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos
X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 6 vakaro.
Seredomis—ofisas uždarytas.

447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948
Res. 37 GRIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. FA 3-5515

KETVIRTIS & CO.
—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.

Savininkas A. J. Aleknа

628 East Broadway
South Boston 27, Mass.
Telefonas AN 8-4148

Benjamin Moore Malevos
Popieros Sienoms
Stiklas Langams

Visokie Reikmenys Namams
Reikmenys Plumberiams
Visokie Geležies Daikai

VAISTAS "AZIVA"

1—Vaistas nuo nudegimo ir nuo nušutimo vandeniu.

2—Vaistas nuo atdarų žaizdų —mostis.

3—Akių vaistas.

4—Vaistas nuo kojų niežėjimo, pirštams, tarpupirštėms ir papirštėms.

5—Vaistas nuo galvos niežėjimo.

6—Vaistas nuo kosulio. Greit pagelbsti.

Reikalaukite šitų vaistų pažymėtais numeriais. Kaina už kiekvieną numerį $1. Pinigai, čekis ar money orderis iš kalno. Adresuokit: (5-6)

Joseph Machinskas
295 Silver Street
South Boston 27, Mass.